...ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэхи жэлээ гарана.

БУРЯАД ҮНЭН

...СС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 138 (10506) | 1964 оной июниин 12, пятница | Сэн 2 мүнгэн

ТАСС-ай мэдээсэл

„КОСМОС-32" ТАБИГДАА

Газарые тойрон дабшаха «Космос-32» гэжэ ээлжээтэ хэмэл одон 1964 оной июниин 10-да Советскэ Союзда табигдаа.

1962 оной мартын 16-да ТАСС-ай соносхоһон программын ёһоор, замбуулин дайдые саашадань шэнжэлхын тула шухала болохо научна аппаратура хэмэл одон дээрэ тодхогдонхой.

Хэмэл одон замдаа гаргагдаад:

—89,78 минутын турша соо түрүүшын үедэ газарые тойрон дабшаха;

— газарай нюрууһаа эгээн холонь (апогей) 333 километртэ;

— эгээн дүтэнь (перигей) 209 километртэ;

— экваторһаа 51 градус 17 минута һөөлжүүгээр ниидэхэ.

Научна аппаратураһаа гадна иимэ юумэнүүд одон дээрэ бии:

— замыень наринаар хэмжэхэ радиотүхеэрэлгэ;

—19, 996 магагерцын частота дээрэ хүдэлдэг радиопередатчик;

— приборнууд болон научна аппаратурын хүдэлмэри тухай мэдээнүүдые газарта дамжуулха радиотелеметрическэ оньһон түхеэрэлгэ.

Хэмэл одон дээрэ тодхогдоһон аппаратура гэмгүй һайнаар хүдэлнэ. Абтаһан мэдээнүүд согсоолго тоололгын центртэ шэнжэлэгдэжэ байнхай.

РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси

...Совет Федеративна Социа... ...бликын гүрэнэй туг—хүхэ ...улаан туг—Кремлиин Ехэ ...рэ намилзан далбана. Эндэ ...10-най үдэр РСФСР-эй зур... ...арлалай Верховно Соведэй ... нээгдээ.

...й 10 час. Правительствен... ...удта нүхэд **Л. И. Брежнев, ...нов, А. Н. Косыгин, А. И ...И. А. Суслов, Н. С. Хрущев, ...Шверник, В. В. Гришин, ...ремов,** КПСС-эй ЦК-гай ...хи Бюрогой гэшүүд, СССР... ...вно Соведэй Президиумэй ...РСФСР-эй Верховно Соведэй ...хэй гэшүүд, Россин Федера... ...истрнүүд ерэбэ. Эдэнние де... ... болон айлшад үни удаан ...шалгаар угтаа.

...е РСФСР-эй Верховно Сове... ...үлэгшэ депутат В. И. Крес... ... нээгээ.

...и зүблэхэ зүйлдэ иимэ асуу... ...табигдаа гэбэл:

...СР-эй хүн зониие медицин... ...ар хангалгын, элүүрые са... ...амар байһан тухай, саашад... ...м һайжаруулха хэмжээнүүд

...ФСР-эй гражданска болон гражданска процессуальна хуулинуудай проектнүүд.

3. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталалга.

Зүблэхэ зүйлые баталһанай һүүлээр түрүүлэгшэ В. И. Крестьянинов энэ сессидэмнай Азербайджанай ССР-эй делегаци ерээд байна гэжэ мэдээсэбэ. Россида Азербайджанай нэгэдэн ороһоор 150 жэлэй ойн алдарта ойе һаяхан тэмдэглэһэн аха дүү арадай түлөөлэгшэдые депутадууд болон айлшад халуунаар амаршалба.

Азербайджанай делегациин хүтэлбэрилэгшэ — Азербайджанай ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **М. А. Искендеровтэ** үгэ үгтөө.

Россин Федерациин гүрэнэй засагай дээдэ зургаанай энэ сессидэ хабаадаха, далайн баатарлиг нефтьшэдэй, Бакугай ба Сумгаидай химигүүдэй, Мингечаурай энергетигүүдэй, Ширванска талын хлопогшодой, Азербайджанай Совет Социалис Республикын хото болон хүдөөгэй бүхы ажалшадай үмэнэһөө манай Эхэ ороной ниислэл — Москвада халуун амаршалга асарха зол хубиин тудаһандань бидэнэр, нарата тунгалаг

Кремлиин Ехэ ордон соо

Азербайджанай түлөөлэгшэд ехэ урматай баяртай байнабди.

Манай республикын ажалшад Россида Азербайджанай нэгэдэн ороһоор 150 жэлэй ойе бүхы совет арадуудтаяа хамта һаяын үдэрнүүдтэ һайндэрлөө. КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй амаршалга энэ оймнай найрые онсо шухала удха шанартай болгоо.

Азербайджанай ССР-ые Ленинэй хоёрдохи орденоор шагнаха тухай мэдээсэл Азербайджанда арад бүгэдын айхабтар ехэ баяр баясхалангаар угтагдаа. Коммунис байгуулалтын хэрэгтэ оруулһан хубитыемнай иимэ үндэр ехээр сэгнэһэнэйнь түлөө КПСС-эй Центральна Комитедтэ, Советскэ правительствада, нүхэр Никита Сергеевич Хрущевто азербайджан арад үнэн зүрхэнэй, гүнзэгы баясхалан хүргэнэ гэжэ нүхэр Искендеров мэдүүлбэ.

Россида нэгэдэн оролго азербайджан арадай хуби заяанда эрид хубилалта үүсхэһэн, хүгжэлтэ дэбжэлтын замаар дабшаха, ородой түрүү соёл болбосоролһоо хүртэхэ, ородой пролетариадай революционно тэмсэлдэ нэгэдэхэ арга олгоһон байна.

Азербайджан арад ажал болон байлдаанай үедэшье, баяр ба бэрхэшээлэй тохёолдоходошье, хаанашье, хэзээшье баатар хүсэтэ хани нүхэрэйнгөө хажуудаа байхыень, хүсэтэ, арюун гараа һарбайхыень ходоо мэдэрдэг, тиимэһээ хани барисаата совет бүлэ доторхи аха захань болохо ород арадта ехэ талархалтай, үнэн зүрхэнһөө дурладаг байһанаа азербайджан арад дахин дахин дабтан мэдүүлнэ.

Нүхэр Искендеров азербайджан арадай өөрынгөө ахада шүлэгөөр найруулжа эльгээһэн, «Ород ахадаа хэлэхэ үгэнүүд» гэһэн амаршалгые РСФСР-эй Верховно Соведэй түрүүлэгшэдэ барюулба.

Азербайджанай ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ М. А. Искендеровэй гарые Никита Сергеевич Хрущевой барихадань, зал соо дахинаа нэрьемэ альга ташалган болоо.

Россин Федерациин парламентын ендэр дээрэһээ зориг бадаруулма уран мүр бадагууд зэдэлээ, Азербайджан арадай үнэн зүрхэнһөө хэлэгдэһэн, «Ород ахадаа хэлэхэ үгэнүүд» гэһэн амаршалга 1964 оной майн 29-дэ Азербайджанай компартиин, республикын Верховно Соведэй баярай суглаан дээрэ баталан абтаһан байна. Азербайджанай арадай поэт Сулейман Рустамай шүлэгөөр найруулһан, азербайджан хэлэнһээ Я. Смеляковой оршуулһан энэ бэшэгэй мүрнүүдые Азербайджанай ССР-эй арадай артистка Окюма Курбанова сессидэ хабаадагшадта уншан айладхаба.

150 жэлэй туршада үзүүлһэн үнэн сэдьхэлэй туһаламжа дэмжэлгын түлөө халуун баяр баясхалан, ород арадые гүн ехээр хүндэлдэг байһанай гэршэ болохо үгэнүүд тус амаршалга соонь хэлэгдэнэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ **Н. Г. Игнатов** харюугай үгэ хэлээ. Ород арадай, Россин Федерациин бүхы арадуудай нэрэ дээрэ халуун амаршалгын үгэнүүдые эльгээһэнэйнь түлөө, манай ороной арадуудай ажабайдалда, коммунизм байгуулгын агуу ехэ хэрэгтэ дүүргэдэг үүргые ехээр сэгнэн мэдэрһэнэйнь түлөө Россин Совет Федеративна Социалис Республикын Верховно Соведэй, КПСС-эй ЦК-гай РСФСР-тэхи Бюрогой, республикын Министрнүүдэй Соведэй үмэнэһөө, федерациин бүхы ажалшадай үмэнэһөө Азербайджанай ССР-эй ажалшадай түлөөлэгшэдэй делегацида, эдэнээр дамжуулан аха дүү азербайджан арадта үнэн зүрхэнэй халуун баяр хүргэбэ.

Азербайджан арад 150 жэлэй туршада ород арадтай, манай Эхэ ороной бусад арадуудтай хамта түүхын нэгэ замаар гар гарһаа барилсан дабшаа гэжэ Н. Г. Игнатов хэлэнэ. Манай республиканууд тахи арадуудай хани барисаан, Советскэ Союзай бүхы республиканууд арадуудай хоорондын хани барисаан шэнги, эбдэршэгүй бата, гранит шулуун шэнги бэхи юм. Энэ хани барисаан коммунис общество байгуулхын түлөө тэмсэлдэхи үг зорилгын нэгэ байһанһаа, пролетарска интернационализмын ленинскэ агуу ехэ сурталда үнэн байдаг ябадалһаа эшэ үндэһэтэй. Илангаяа һүүлэй арбан жэл соо азербайджан арадай нилээд ехэ амжалтануудые туйлаһандань Россин Федерациин ажалшад Советскэ Союзай бүхы арадуудтай хамта баясана.

Ажалша бэрхэ, оюун бэлигтэй азербайджан арадай республикынгаа экономико болон соёл гэгээрэлые хүгжөөхэ хэрэгтэ бүри ехэ амжалта туйлахыень, КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдээ шэнэ илалта туйлахыень нүхэр Игнатов хүсэбэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси зүблэхэ зүйлэйнгөө түрүүшын асуудал зүбшэн хэлсэжэ эхилээ. Республикын элүүрые сахилгын министр депутат **В. В. Трофимов** элидхэл хэбэ.

Совет хүнүүдэй зол жаргалтай байхын тулада анхарал оролдолго гаргахаһаа ехэ юумэ манай партида, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедтэ, нүхэр Никита Сергеевич Хрущевто байхагүй. «Хамаг юумэеэ хүнэй ашаа туһада, хүнэй зол жаргалай тулада» гэһэн зорилго манай партиин уряа болонхой гэжэ В. В. Трофимов хэлэнэ.

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

Москвахаа мэдээсэнэ

...рас Шевченкодэ ...мятник табигдаба

...СКВА, июниин 10. ...С). Украинын элитэ ехэ ...Тарас Григорьевич Шев... ... дурасхаалда Москвада ...ина» гэжэ гостиницын ...хи сэсэрлиг соо баярай ... байдалда памятник нээг...

...эр Н. С. Хрущев түрүү... ...ветскэ Союзай Коммунис ... Советскэ правительст... ...үтэлбэрилэгшэд, Украи... ...жалшадай делегаци, му... ...эдэ СССР-тэ айлшаджа ... СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэ... ...секретарь, ГДР-эй Гүрэ... ...Соведэй Түрүүлэгшэ В. ...хт болон тэрээнтэй хам... ...лсаһан хүнүүд олон хүнэй ...алгатайгаар болоһон ми... ...дээрэ байлсаа.

...ПСС-эй Центральна Коми... ... Нэгэдэхи секретарь, ...эй Министрнүүдэй Сове... ...үрүүлэгшэ Н. С. Хрущев ... Шевченкын памятнигые ...

...эр Н. С. Хрущев эндэ үгэ ...

...раинын КП-гэй ЦК-гай Нэ... ... секретарь П. Е. Шелест, ...агай Владимир Ильичын ...жэтэ заводой хүдэлмэри... А. А. Кубарев, уран зо... ... Н. С. Тихонов митинг ... үгэ хэлэбэ.

...тингын болоһоной һүүлдэ ... Шевченкын памятнигай ... баглаа сэсэгүүд табиг...

...СР-эй ДОСААФ-ай, ...К-гай IV пленум болоо

...ОСКВА, июниин 10. ...С). СССР-эй ДОСААФ-ай ...альна Комитедэй IV пле... ...мүнөөдэр Москвада хүдэл... ... дүүргэбэ. Тус пленумдэ ...дагшад эмхидхэлэй асуу... ...үбшэн хэлсэһэн, СССР-эй ...ААФ-ай ЦК-гай президиу... ...эшүүн Г. П. Шатуновой— ...булгэмэй эхин организаци... ... ажал ябуулга, тэрэниие ...уруулха хэмжээ ябуулга... тухай элидхэл шагнаһан, ...Р-гэй ДОСААФ-ай ЦК-гай ...үлэгшын нэгэдэхи орлогшо, ...ал-лейтенант С. С. Шати... ...—һайн дуранай бүлгэмэй ...иально-техническэ баазые ...үүлхэ талаар ДОСААФ-... ...митедүүдэй зорилгонууд ... элидхэл шагнаһан байна.

...т Арми, авиаци болон ...о туһа хүргэхэ һайн дура... ...энэ бүлгэмэй ажал ябуул... ...шадань хүгжөөхын тула ... арадуудай политическэ ...ие, ажалай дэбжэлтые ... хүсэдөөр хэрэглэхыень ...булгэмэй районно, горо... ... областной, хизаарнуудай ... республиканска комите... ..., ДОСААФ-ай эхин орга... ...нуудые баталан абаһан ... соогоо IV пленум уряал...

Бэлшээриин үедэ үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һаахын түлөө

ҺАЙНТА ДАА, ҺААЛИШАДНАЙ!

★ «Знамя Ленина» колхозойхид гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэв. ★ Июниин 20 болотор түсэбһөө гадуур үшөө 500 центнер һү тушаахань. ★ Артелиингээ һаалишадай һайшаалта ажал тухай колхозой түрүүлэгшэ Ц-Д. СЕМЕНОВ иигэжэ хөөрэнэ:

Э НЭЭНҺЭЭ УРДА жэлнүүдтэ хабар, зунай эхеэр һү һаали дээрэ бэрхэтэй байдал тохёолдодог һэн. Фермэнүүдтэ үбһэ тэжээл хомор болоһон, хүхэ ногоон хүсэд гараагүй байжа, үнеэд ехэнхидээ һү шэмээ татаха, һү гүрэндэ худалдалгашье энэ үедэ ехээр доошоо ородог байгаа.

Байгша ондо одоол тиимэ бирагүй байдалда орохогүйн тула манай колхозой һаалишад, малшад зарим тэды хүдэлмэри хэһэн байна. Түбхын түрүүн бии байһан үбһэ тэжээлээ жэлэй түрүүшын үдэрһөө бодомжотой, зүбөөр хубаарилан гаргашалжа, малдаа ашаг шэмэ үгэхөөр эдюулээ. Илангаяа эрдэм ухаанай туйлалта — хими болон адууһа малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ бусад шэнэ зүйлнүүдые үргэнөөр хэрэглэжэ эхилээбди. Жэшээлхэдэ, малай тэжээлдэ мочевинэ холилсон, һолоомо һайнаар бүйлуулаад, гидролизно эһээбэреэр амтаруулжа эдюулдэг болообди. Тиигэжэ һаамхай үнеэдтэ бүри хүхэ ногооной гаратар энэ аргаар бүйлуулһан һолоомо, ороохо таряанай зүйл эдюулжэ гарагдаа гээшэ. Тэрэшэлэн һаалиимнай бүхы фермэнүүд сүүдхэдээ 4 тонно хүрэтэр хэмэл һү бүйлуулан хэжэ, тугалдаа уулгадаг болонхой.

Эдэ бүгэдэ һү һаалиие хабар, зунай эхеэр эрид дээшэлүүлхэдэмнай горитой туһа нэмэри болоо үгөө. Колхозой правлени, партийна комитет болон отделенинүүдэй хүтэлбэрилэгшэдшье һү һаалиие дээшэлүүлхэ тушаа анхаралаа нэгэшье һуладхангүй, һаалишад, малшадай дунда мүрысөө бодото һайнаар дэлгэрүүлжэ, эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри хэнэ. Мүн ажалай түлөөһые хүн бүхэнэй һааһан һүнэйнь жэшээгээр үгэдэг болоно, бодотоор урмашуулха гуримые үргэнөөр хэрэглээбди.

Мүнөө жэлэй түрүүшын хахадта колхоз бүхыдөө гүрэндэ **3060 центнер һү худалдаха аад, мүнөө июниин 8-най мэдээгээр 3100 гаран центнер һү бэлэдхэлэй пунктда оруулба. Ондоогоор хэлэбэл, нёдондонэй энэ үеынхидэ орходоо һү һаалимнай 600 центнерээр нэмээ.** Артелиин һаалишад өөһэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, **июниин 20 болотор хахад жэлэй түсэбһөө гадуур үшөө 500 центнер һү гүрэндөө худалдахабди** гэжэ мэдүүлээ. Энэмнай миил таамагаар абаад хэлэгдэһэн тоо бэшэ. Юуб гэхэдэ, мүнөө һаалиин фермэнүүд үдэр бүри 37—38 центнер һү абажа, бэлэдхэлэй пунктда тушаана. Энээгээрнь бодобол, һаядаа хүхэ ногооной улам һайн болоо, үхэр малай садахада, һү һаалимнайшье баһал горитой нэмэхэ, үдэрэй сохом 40—45 центнер һү тушааха аргатайбди.

Зарим түрүү һаалишад үдэрһөө үдэр бүри һү ехээр һаана. Жэшээлхэдэ, Дээдэ-Сутайн фермын бэрхэ һаалишан Борис Бадмаев даажа байһан үнеэдһээ жэлэй түрүүшын хахадта 128 центнер һү абаха даабаритай аад, таба һара соо 166 центнер һү һаагаа. Мүн үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 840 килограмм һү һаажа, управлени, дотороо түрүү зэргэдэ гараба. Харгааһатын фермэдэ Балдама Базарова 122 центнер һү абаха түсэбтэй аад, 134 центнер һааһан байна. Колхозой 1-дэхи отделениин түрүү һаалишад Елизавета Сучкова, Сысой Рымарев гэгшэдшье тэдэнэрһээ ехэ гээгдэнэгүй. Эдэ үдэрнүүдтэ фермэ бүхэндэ сүүдхэдээ үнеэн бүриһөө 8—10 килограмм хүрэтэр һүн абтана.

Һаалиин бүхы малые хабартаа халсагай муу болошоһон бэлшээритэй газарта үни байлгангүй, эдеэнсэ элбэгтэй зуһаландань зөөлгөө һэмди. Эгээ түрүүшын үдэрһөө үнеэдые сүүдхэлэн адуулжа, гурба дахин һаадаг болоо. Гадна олонхи үнеэдэйнгээ мүнөө үзүүр ногоондо яһала садаашье һаань, һүнэйнь гарасые хаража, тус бүридэнь үдэрэй нэгэ хүнэг эһээмэл талха тарянай зүйл — бурдууг уулганабди. Иигэжэл һаалишаднай түсэб, уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө тэмсэнэ.

Мухар-Шэбэрэй үйлэдбэриин управлени.

ХОЁР ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГДЭХЭ

ПЕТРОПАВЛОВКА. (Телефоноор абтаба). **«Октябрьский» совхозой шубуушад һайн амжалта туйлаба. Ахалагша шубуушан нүхэр Гындуновагай хүтэлбэрилдэг тахяашад бүришье һайнаар хүдэлнэ. Тэдэнэр үдэр бүхэндэ 1200—1300 үндэгэ суглуулжа, бэлэдхэлэй пунктда тушаана.**

Шубуушадай эрхим ажалай аша үрөөр тус совхоз Зэдынгээ үйлэдбэриин управлени дотор эгээл түрүүлэн үндэгэ абаха, гүрэндэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Жэл соо 83 мянган үндэгэ абаха байһан аад, тэрэнээ июниин 5-да хүсэлдүүлбэ. Тиихэдэ 50 мянган үндэгэнэй орондо 68 мянган үндэгэн гүрэндэ тушаагдаад байна. Үндэгэ худалдалга үргэлжэлһөөр.

Эндэхи шубуушад июлиин 1 болотор үшөө 50 мянган үндэгэ тушааха уялга абаба.

Д. БАДМАЖАПОВ.

АЛЕКСЕЙН ЗОРИЛГО

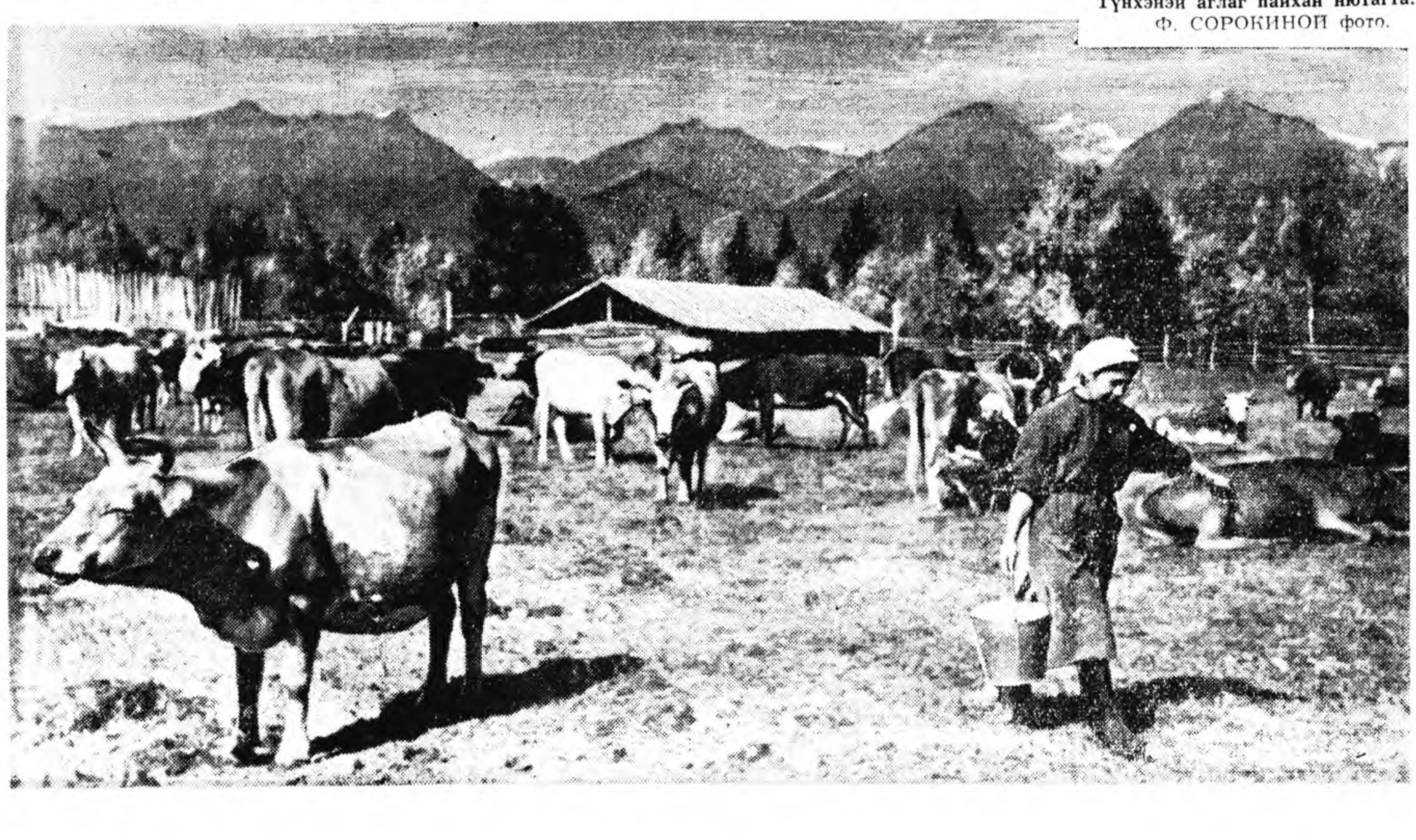
Зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һааха гэһэн хүдэлөөн республикын һаалишадай дунда эршэ хүсэтэйгөөр дэлгэрбэ. Тэрэ тэмсэлдэ Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ артелиин залуу һаалишан, коммунист Алексей Бадматаров эдэбхитэйгээр оролсобо.

Нүхэр Бадматаров гурбан жэлэй урда тээ Подлес гэжэ һаалиин фермэдэ түрүүшынхеэ һаалишан болоо хүдэлхөөр ерэһэн юм. Тэрэ гэһэнһээ хойшо ажал хүдэлмэридөө дадажа, дүй дүршэлтэй урданай һаалишадһаа дутуугүйгөөр хүдэлдэг малшан болонхой. Һү ехээр һааха тухай Кабанскын һаалишадай үүсхэл гаргахада, тэдэниинь мүн дэмжэһэн, байгша ондо үнеэн бүриһөө 1800 килограмм һү һаахаар, толгой бүхэнһөөнь тугал абахаар бэеэ уялгалаа һэн.

Үбһэ тэжээлээр дуталдажа, туража ондо ороһон үнеэдынь мүнөө хүхэ ногоон дээрэ гаража, үдэр хоногой үнгэрхэ тума һү орожо, сагаан эдеэн дэлгэржэ эхилбэ. Һаалишан Алексей Бадматаровшье урма зоригтойгоор хүдэлжэ байна. Зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һаахын түлөө хүсэ шадалаа, мэргэжэл шадабаряа зорюулжа эхилбэ.

С. БИЛИКТУЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.
Хяагтын үйлэдбэриин управлени.

Түнхэнэй аглаг һайхан нютагта.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ТҮРҮҮШҮҮЛ УЛААН ТУГТА ХҮРТЭБЭ

Зулгы зохид зунай үдэрнүүдэй эхилхэдэ тала дайда ногоорон харагдадаг болоходоо хүн бүхэниие баясуулдаг гээшэ. Һаяхан Баргажанай үйлэдбэриин управлениин партком һү һаалгаар колхоз, совхозуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй май һарын дүн гаргаба.

Сагаан эдеэ элбэгжүүлхэ талаар совхоз, колхозуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Барханай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишад шалгаржа, түрүү һуури эзэлбэ. Колхозой һаалишад май һарынгаа түсэб 215 процент дүүргээ гэхэ гү, али үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада 121 центнер һү түсэбһөө гадуур һааһан байна. Тиигэжэ эдэнэрнай Баргажанай управлениин паркомой дамжуулгын Улаан туг Баргажанай совхозой һаалишадһаа абаба. Мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлһэн Баргажанай совхоз май һарада түсэбһөө гадуур 99 центнер һү гүрэндэ тушааһан байна.

— Дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн манай колхозой һаалишад хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид—июниин 15-да дүүргэээд, түсэбһөө гадуур 600 центнер һү гүрэндэ тушааха гэһэн шэнэ уялга абанхай, — гэжэ колхозой парткомой секретарь нүхэр Х. А. Бадмаев омогорхоно. — Нютагай үүлтэрэй үнеэдые һаадаг гүүртэнүүдэй дундаһаа Бальжима Батуева, Анна Цыденова гэгшэдэй даадаг гүүртын һаалишад һайн амжалта туйлана,— гээд нүхэр Бадмаев үгэеэ саашань үргэлжэлүүлнэ.

Зунай үедэ үнеэн бүриһөө 1000 килограмм һү һаахын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоһон Баргажанай управлениин ажахынууд тунга ногооной шэмэ—һү һааляа дээшэлүүлхын хойноһоо шармайн оролдожо байнхай.

— Управлениин ажахынууд нэгэдэхи кварталда габшагай бэрхээр ажаллажа, республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан туг, мүнгэн шанда хүртэһэн байгаа. Энэшье — дүүрэжэ байһан хоёрдохи кварталайнгаа түсэбые һү һаалга, мяха, үндэгэ, ноохо тушаалгаар эрхимлэжэ, бусад управлениинүүдэй дундаһаа шалгарха зорилго урдаа табинабди,— гэжэ тус управлениин парткомой секретарь нүхэр В. Б. Базаров хөөрэнэ.

Уланай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишад хахад жэлэйнгээ түсэб июниин хориндо дүүргэээд, түсэбһөө гадуур 800 центнер һү тушаахаар хараална. Ажахы бүхэнэй хараалһан түсэбөө июниин 20 хүрэтэр дүүргэээд байгаа һаань, июдь болотор хэды шэнээн һүн түсэбһөө гадуур гүрэндэ тушаагдажа, ямар ажахынуудай түрүү һуури эзэлхэнь мүнөө дээрээл мэдэгдээгүй байна ха юм. Тиимэ дээрэһээ ажахы бүхэн һайн шанартай һү ехээр һаажа, түрүүшүүлэй зэргэдэ гарахын түлөө эдэ үдэрнүүдтэ ехэхэн оролдолго, үүсхэл гаргажа байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Республикын колхоз, совхозуудта паар хахалалгын, шэнэ болон залууг газар элдүүрилгын түсэбэй дүүргэлтэ тухай

1964 оной июниин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр):

Управленинүүд	Паар хахалалга	Шэнэ болон залууг газар элдүүрилгэ
Баргажанай	33	2
Зэдын	40	7
Яруунын	18	0,3
Кабанскын	36	1
Хяагтын	36	6
Мухар-Шэбэрэй	38	15
Түнхэнэй	53	4
Улаан-Үдын	71	1
Хориин	37	2
Баунтын	—	12

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Номой худалдаа наймаанай болон типографиин хүдэлмэрилэгшэдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Ажалшадай дунда ном тарааха хүдэлмэриие һайнаар ябуулһанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар** иимэ хүнүүдые шагнаха:

1. **Андрианова** Ольга Африкановнае—Зэдын аймагай Доодо Тэри тосхоной номой магазиниие даагша.
2. **Ботова** Александра Дмитриевнае—Хориин хэлхеэ холбооной узелай киоскын хүдэлмэрилэгшэ.
3. **Дашиева** Дулмажап Цыреновнае—республиканска типографиин переплётчица.
4. **Дмитриева** Динара Витальевнае—республиканска типографиин линотипистка.
5. **Доржиева** Мария Афанасьевнае—Хориин аймагай Хори тосхоной номой магазиниие даагша.
6. **Зубкова** Наталья Ивановнае—хэблэлые тарааха Улаан-Үдын городской участогай киоскын хүдэлмэрилэгшэ.
7. **Миронова** Роза Михайловнае—Баргажанай аймагай Хурамхаан тосхоной номой магазиниие даагша.
8. **Попова** Людмила Иннокентьевнае—Улаан-Үдэ городой № 6-дахи номой магазиниие даагша.
9. **Сахарова** Надежда Михайловнае—Бабушкин городой № 9-дэхи номой магазиниие даагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
Л. САБУРОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй Байшан.
1964 оной июниин 10.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СЕССИ

(Түгэсхэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта)

Россин Федерациин хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ, элүүрыень сахилгын хэрэг улам һайжаруулха асуудал РСФСР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байһаниинь совет арадай энхэ тайбанай байдалда Коммунис партиин зүгһөө сар үргэлжэ анхарал хандуулагдадагай шэнэ гэршэ жэшээ болоно гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Городой болон хүдөө нютагуудай хүн зониие мэргэжэлтэй һайн медицинскэ туһаламжаар бүрин хангаха, элдэб үбшэнһөө һэргылхэ ба тэдэниие усадхаха зорилготой үргэн ехэ хэмжээ ябуулагдажа байна. Энэ хэрэгтэ манай партиин үгэ зорилго болоно гэжэ КПСС-эй Программа соо заагдаһан.

«СССР-эй хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ, элүүрыень сахилгын хэрэгые улам һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоол нүхэр Н. С. Хрущевой үүсхэлээр 1960 ондо абтаад, совет зоной элүүрые сахилга улам һайжаруулха талаар имагта ехэ үүргэ дүүргэв.

Тус шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгохын тула КПСС-эй ЦК-гай РСФСР-тахи Бюро, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет зохихо тогтоол гаргаһан юм. Парти, правительствын тогтоолнуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ зорилгоор Россин Федерациин бүхы областьнууд, хизаарнууд болон автономито республиканууд партиина, совет органууд хүтэлбэри доро эмхидхэлэй ехэ худэлмэри ябуулагдаа. Арад зоной элүүрые сахилгын, медицинскэ эмхи зургаануудые улам үргэдхэхэ асуудалнууд нютагуудтахи партиина организацинуудай, ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй, профсоюзай эмхинүүдэй, улад зоной онсо анхарал хандуулагдаа болонхой.

Энэ долоон жэл соо бэелүүлхэ гэжэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолдо харалагдаһан гол даалгабаринууд Россин Федерации дотор амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна гэжэ мүнөө энэ республикын Верховно Соведтэ элидхэл дүүргэн байбади гэжэ В. В. Трофимов мэдүүлээ.

Манай орон дотор элүүрые сахиха, бэе махабад болбосоруулха, социальна тэдхэмжэ үзүүлхэ хэрэгтэ зориулан һомолгодог мүнгэнэй хэмжээн сар үргэлжэ нэмэнэ гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. Россин Федерации дотор энэ хэрэгтэ 1964 ондо гүрэнэй бюджедһээ 7800 миллион үлүүтэй түхэриг гэхэ гү, али 1958 ондо гаргашалагдаһанһаа 73 процентээр ехэ мүнгэн табигдаа. Энэмнай 1953 онойхиһоо 4 дахин ехэ болоно.

Элүүрые сахилгын министр айхабтар һонин тоонуудые дурдаба. СССР дотор 466 мянган врачнууд ажаллаадаг, тэдэнэй 267 мянганиинь Россин Федерации дотор худэлнэ. һүүлэй арбан жэлэй турша соо манай республикын врачнуудай тоо 100 мянга үлүүтэй хүнөөр нэмээ. Мүнөө 10 мянган хүн бүридэ дунда жэшээгээр 22 врач хүртэнэ. Энэмнай США, Англи, Франци, ФРГ гэхэ мэтэ хүгжэнги капиталис оронуудайхиһаа һурагтай олон байна.

Амбулатори, поликлиникэнүүдэй зүгһөө үзүүлэгдэдэг туһаламжа хамагһаа үргэн ехэ хэмжээтэй юм гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглээ. 1959 онһоо 1963 он хүрэтэрхи үе соо Россин Федерацида 1470 поликлиникэ, поликлиникын отделенинүүд, тэрэ тоодо үхибүүдэй 500 тиимэ эмхи зургаанууд шэнээр нээгдэһэн байна. Эмхидхэлэй хэмжээ ябуулгануудые харалагдаһан бэелүүлэгдэһэд, гансашье үдэртөө бэшэ, мүн һүниндоо, амаралтын ба һайндэрэй үдэрнүүдтэ хүдөөгэй хүн зониие хангаха ябадал харада абаһан, эдэ эмхи зургаануудай худэлмэриин хүбилгээн.

Ажалшадай бүри баян, болбосон байдалтай болоһоной, медицинын эмхи зургаануудай улам олон болоһоной һайнаар, медицинын эрдэм ухаанай, бэе махабадай болбосоруулха хэрэгтэй хэр хүгжэжэ байһанай ашаар совет хүнүүдэй бэеын элүүр шэнжэ хэрэгтэ ехэ амжалта туйлагдаа.

Бүхы орон дотороо шэнгээр Россин Федерацида хүн зоной үбшэлхэ ябадал жэл ерэхэ тусам үсөөрнэ, хүнэй наһан ехээр уртаһаа, үхибүүдэй наһа барлалга үсөөрхэ ябадал илангаа байсахаар. Эдэ

Кремлиин Ехэ ордон соо

бүгэдэһөө уламжалан манай оронной хүн зон шууд түргэнөөр олон боложо байдаг гээд В. В. Трофимов мэдүүлээ. Совет хүнүүд дунда зэргээр 70 шахуу наһатай болодог. Холерэ, тарбаган тахал, хара эшэргэнэ, халуун үбшэн гэхэ зэргын халдабарита хамнаг үбшэнүүд дэлгэрхэеэ үнинэй болинхой, тиихэдэ маляри (хумхаа) үбшэн үнэндөө усадхагдаһан байна. Гүрэнэй зүгһөө үргэнөөр абтадаг һэргылэлгын хэмжээнүүд, медицинскэ наука болон дүршэлэй амжалтанууд урдань дэлгэрэнги байдаг олон халдабарита үбшэнүүдые эрид ехээр үсөөрүүлхэ арга олгоо.

һүүлэй үедэ совет врач үрэ ехэтэй аргануудые бүри олоор хэрэглэдэг болоо, энэнь зүрхэ-һудаһанай үбшэнүүдтэй амжалтатайгаар тэмсэхэ нүхэсэл боложо үгөө.

Совет хүнүүдэй ажалай эрхэ байдалай, ажаһуудалай болон амаралтын таһалгаряагүй һайжаржа байһан ушар, һурагшад залуушуулай һуралсалые гуримшуулга, бэе махабадай соёлой болон спортын хүгжэлтэ, үйлэдбэриин гимнастика болон элүүржүүлгын бусад хэмжээ ябуулганууд зүрхэ-һудаһанай үбшэнүүдые һэргылхэ хэрэгтэ ехэ удха шанартай.

Жэшээнь, мүнөө Россин Федерации дотор 20 миллион хүн махабадай соёл эдэбхитэйгээр хэдэг байна. Гансахан мүнөө жэлдэ профсоюзуудай элүүржүүлгын газарнуудта, элүүрые хамгаалгын органуудай тусхай санаторинуудта манай республикын 3,6 миллион эрхэтэд бэеынгээ элүүрые бэхижүүлжэ байнхай, 3,7 миллион үлүүтэй һурагшад зунайнгаа амаралтын үедэ пионернүүдэй лагерьнуудта амарха юм.

Хорото хабдар гэхэ зэргын үбшэнтэй тэмсэхэ талаар медицинскэ наука болон дүршэлэй шухала асуудалнуудта РСФСР-эй Элүүрые хамгаалгын министр тогтожо хэлээ. Наука хадаа энэ асуудал хүсэд һайнаар үшөөл шиидхэжэ шадаагүй, зүгөөр нимэ үбшэнэй эхилжэ байха үедэнь элирүүлхэ, эмшэлхэ найдамтай онол аргануудаар элүүрые хамгаалгын органуудые хангаа. Зарим янзын хорото хабдар үбшэнүүд мүнөө аргалан эдэгээгдэдэг болоод байна.

Хүнэй бэеын элүүрэй түлөө тэмсэлэй шухалын шухала асуудалнуудай нэгые шиидхэхэ—туберкулёз үбшэндэ саашадаа добтолго хэхэ бодото һайн үндэһэ һуури манай орон дотор байгуулагданхай. Туберкулёзоор үбшэлэлгэ манай орон дотор шууд доошолжо байдаг. һүүлшын арбан жэлэй турша соо РСФСР дотор туберкулёзоор эхилжэ үбшэлэлгэ хахадтаа хүрэтэрөө үсөөрөө, туберкулёзоор үбшэлжэ наһа барадаг ушар эрид ехээр хороо.

Наукын шэнэ шэнэ туйлалтанууд Совет ороной элүүрые хамгаалгын дүршэлдэ бүри ехээр, амжалтатайгаар, улам үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Олон областьнуудта, хизаар болон автономито республикануудта зүрхэндэ, һудаһануудта, уушханда орёо нарин операцинууд хэгдэдэг болоо.

Тиихэдээ, «Хэмэл зүрхэн» болон «Хэмэл уушхан» гэхэ зэргын аппарадууд хэрэглэгдэдэг. Мүн «Хэмэл бөөрэөр», удаан саг соо баалажа амилуулдаг тон шэнэ аппаратураар хангагдаһан медицинскэ центрнүүд хүдэлдэг болонхой. Иимэ центрнүүдые эмхидхэлгэ зүрхэ болон һудаһанай хүндэ үбшэнтэй, ехээр шатаһан, хорлогдоһон, гэмтэһэн хүнүүдые эмнэлхэ аргатай болгоо.

Үйлэдбэри дээрэ хүдэлжэ байһан хүнүүдэй бэеын элүүрые хамгаалха асуудал тушаа В. В. Трофимов тогтожо хэлэһэн байна. Промышленность, барилга, транспорт болон хүдөө ажахыда мүнөө үедэ үйлэдбэриие үргэлжэдэнь оньһожоруулжа, автомадаар зэбсэглэжэ, мүн ариг сэбэрые сахиха мүнөөнэй эрилтэнүүдые харааада абан шэнэ предприятинуудые барижа байһан ушар ажалай эрхэ байдал таһалгаряагүйгөөр һайжаруулгые хангажа, хүдэлмэришэдэй үбшэлэлгые горитойгоор үсөөрүүлхэ хэрэгтэ туһална.

Элдэб үбшэндэ дайрагдаһан хүнүүдые аргалалга, ажалтай холбоотой үбшэнүүдые һэргылхэ ябадал профилакторинуудта (үбшэнһөө һэргылхэ газар) амжалтатайгаар бэелүүлэгдэнэ. Россин Федераци дотор мүнөө 900 гаран профилактори бии. Энэ хадаа республика дотор промышленна предприятинуудай угаа олон байһые хараадаа абаха болоо һаа, үшөөл дутамаг гээд министр хэлээ. Тус асуудал ВЦСПС-тэй хамта зорюута хаража үзэхэ гүйлтатайгаар РСФСР-эй Арадай ажахын соведтэ тэрэ хандаа.

Хүдөөгэй зониие медицинскэ талаар хангалгада элидхэлшэ горитой анхарал хандуулаа. Хүдөөдэ эмнэлгын, үбшэнһөө һэргылэлгын эмхи зургаануудые олон болгохын тулада һүүлэй жэлнүүдтэ бага бэшэ юумэн хэгдээ, больницануудтахи оронуудай тоо 50 мянга шахуугаар олон болоо. Эдэ жэлнүүдтэ хүдөөгэй, районуудай бүхы шахуу больницанууд рентгеновскэ аппарадуудаар, клиническэ лабораторинуудаар, физиотерапевтическэ түхеэрэлгэнүүдээр хангагдаа. Эдэ бүгэдэ гол гол түхэл янзын медицинскэ тусхай туһаламжа район дээрэнь сэхэ хангаха арга олгоо. Хүдөөгэй участково больницанууд томодхогдоно. Колхоз хоорондын эмнэлгын томо эмхи зургаануудые хамтынгаа мүнгэ зөөреэр барихадаа Краснодарай хизаарай колхозууд зүб юумэ хэнэ гээшэ. Энэ жэшээ али болохоор дэмжэгдэхэ, дэлгэрүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Районуудай больницануудые район дотор тусхай туһаламжа үзүүлхэ центрнүүд болгохо гээшэ хүдөөгэй элүүрые хамгаалгын ойрын жэлнүүдтэ бэелүүлхэ шухала зорилго болоно.

Хүүгэдэй бэеын элүүрые хамгаалха, элүүр энхэ үетэниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай арад хододоо гол анхарал хандуулдаг байгаа. РСФСР дотор дүрбэ миллион үлүүтэй үхибүүд һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдэй эмхи зургаануудта хүмүүжүүлэгдэнэ, эдэ эмхи зургаануудай тоо жэлһээ жэлдэ олон боложол байдаг.

һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдэй эмхи зургаануудые олон болгохо талаар Астраханска, Оренбургска, Тамбовско, Томско болон бусад зарим областьнуудта һулаар оролдолго гаргана гэжэ министр тэмдэглээ. РСФСР дотор һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдэй эмхи зургаануудые бариха түсэб гансахан 1963 ондо 16 мянга шахуу һууряар дутуу дүүргэгдэһэн байна.

Мүнөө үедэ хүүгэдэй эмхи зургаанууд олон организацинуудай—арадай гэгээрэлэй органуудай, промышленна предприятинуудай, элүүрые хамгаалгын органуудай болон бусадай мэдэлдэ байдаг. Энэ хадаа ажал хэрэгтэ һаад ушаруулна. Хүүгэдэй эмхи зургаануудые гансахан газарһаа хүтэлбэрилдэг болохо хэрэгтэй. Табан союзна республикада нимэ юумэ хэгдээд байнхай.

Эмнэлгын-үбшэнһөө һэргылэлгын эмхи зургаануудые бариха тухай ажалшадай депутадуудай областной болон хизаарай Соведүүдэй олохон гүйсэдкомууд, автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд ехэ оролдолго гаргана гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Гэхэ зуура, зарим газарта энэ хэрэг муугаар табигданхай. Воронежой, Эрхүүгэй, Ульяновска, Курска, Тамбовско болон бусад областьнуудта барилгын түсэбүүд дүүргэгдэнэгүй. Средне-Уральска, Баруун-Сибириин, Средне-Волжско, Приокско, Южно-Уральска болон бусад хэдэ хэдэн совнархозууд больницануудые бариха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр эрхилнэ. Урда жэлнүүдтэ бодхожо эхилэгдэһэн больницануудай барилгые 1963 ондо түгэсхэхэ тухай РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые тэдэнэр хүсэдөөр дүүргэнэгүй.

Медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые бэлэдхэхэ хүдэлмэриин бүри үргэдхэгдэжэ, улам һайжаруулагдажа байһан тухай министр мэдээсээ. һүүлшын арбан жэлэй турша соо зүүн районуудта медицинскэ табан дээдэ һургуули, Яхадай болон Карелиин АССР-нүүдэй университедүүдэй дэргэдэ 2 медицинскэ факультет нээгдээ. Медицинскэ дээдэ һургуулинуудта 1958 ондо 15 мянган студент абтадаг байгаа һаа, 1964 ондо 22 мянга хүрэтэр хүн абтаһан байна.

Ариг сэбэрые һайнаар сахидаг болохын, ажаһуудалаа болбосон һайн болгохын түлөө ажалшадай олониитын хүдэлөөнэй угаа ехэ удха шанартай байһые В. В. Трофимов онсолон тэмдэглээ.

Совет ороной элүүрые хамгаалалга горитой амжалтануудые туйлаа гэжэ мүнөө бидэнэр хэлэхэ хүсэд үндэһэ баримтатай байнабди. Арадай бэеын элүүрые хамгаалга һайжаруулха хэрэгтэ КПСС-эй Центральна Комитедэй, Советскэ правительствын зүгһөө, нүхэр Н. С. Хрущевой өөрын зүгһөө үдэр бүхэнэй анхарал хандуулагдадагай ашаар эдэ амжалтанууд туйлагдаа. Манай орон дотор хүн зоной бэеын элүүрые хамгаалха гээшэ гүрэн түрын шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн, коммунис байгуулалтын шухалын шухала хуби болоно гээд элидхэлшэ үгынгөө түгэсхэлдэ мэдүүлээ.

Удаань элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ эхилээ.

Хэдэ хэдэн область, хизаар болон автономито республикануудта хүн зониие медицинскэ талаар хангалгын ямараар эмхидхэгдэһые Россин Федерациин Верховно Соведэй депутадууд нютагай Соведүүдэй депутадуудай хабаадалгатайгаар сессиин болохын урда тээ шалгаһан байгаа. Энэ шалгалтын дүнгүүд тухай РСФСР-эй Верховно Соведэй элүүрые хамгаалгын, социальна хангалгын талаар комиссиин түрүүлэгшэ депутат **А. М. Загребин** сесси дээрэ элидхэжэ үгөө. Хүн зониие медицинскэ талаар хангалгада үшөө дутуу зүйлнүүдэй бии байһан тухай тэрэ хэлээ. Зарим нютагуудта аргаламжын эмхи зургаанууд зэр зэмсэгээр үшөөл дутамагаар хангагданхай. Рентгеновскэ болон физиотерапевтическэ түхеэрэлгэнүүд зарим нютагуудта хүсэдөөр ашаглагданагүй.

Районуудай томодхогдоһонтой, хүдөөгэй элүүрые хамгаалгын шэнэдхэн табигдаһантай дашарамдуулан, районуудай түбэй томо больницануудые бариха хэрэгтэй байһанда нютагай Соведүүдэй, республикын Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ министерствын тусгаар анхарал хандуулха шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэһэн байна.

Ажабайдалһаа уламжалан шэнэ шэнэ зорилгонууд табигдажал байдаг. Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые түргэнөөр хүгжөөхэ үргэн ехэ программые парти зохёогоо. Тиимэһээ ажалшадые аргалха-үбшэнһөө һэргылхэ онол аргануудые саг үргэлжэ нарижуулан һайжаруулжа байха хэрэгтэй. Энээн тухай депутат **Б. А. Попов** (Ленинградай область) хэлээ. Зүрхэ-һудаһанай үбшэнтэй тэмсэлые эрид һайжаруулха асуудалнуудта тогтожо тэрэ хэлээ. Кардиологиин талаар научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри үргэнөөр табиха тухай асуудал РСФСР-эй элүүрые хамгаалгын министерствын хаража үзэбэл таарамжатай гэжэ тэрэ тооложо.

Элитэ совет хирург депутат **А. А. Вишневский** (Москва) үгэ хэлэхэдээ, хэдэ хэдэн асуудалнуудта тогтоо. Үбшые элирүүлхэ-тоололгын машинануудые ухаалан зохёожо, үргэнөөр хэрэглэхэ шухала байһан тухай СССР-эй Медицинскэ наукануудай академиин хирургиин институдай дүй дүршэл харуулжа үгэнэ. [...] машинанууд хэдэ хэдэн үбшэ[...]нөөр, һайнаар танижа абаха [...] туһалха байна гээд тэрэ [...] Дээдэ һургуулинуудта хэгдэ[...]на хүдэлмэридэ горитой анхар[...]дуулха, тэрэнэй тулада мүн [...] нэмэжэ һомолхо шухала гэжэ [...]тат тоолоно. Багахан, мүртэй [...] мэри хэдэггүй шэнжэлэлгын [...]тудуудые дээдэ һургуулинууд[...]ли мэргэжэлэй кафедрануудта [...]дуулхэ хэрэгтэй гээд тэрэ хэл[...] бүхы талын гол шухалань [...] эрхим һайн туһаламжа үзүүл[...] даха эмнэлгын түгэлдэр эмхи [...]нуудые байгуулбал таарам[...] гээд А. А. Вишневский хэлэ[...] олон янзын мэргэжэлэй боль[...]нууд Москвада, Россин Феде[...] бусад томо городуудта эмхид[...] амжалтатайгаар хүдэлжэ бай[...]

Шэнэ графигаар хүдэлдэг пр[...]ленна предприятинуудай, бүх[...] шэдэй ажалай болон ажаһу[...] эрхэ байдал һайжаруулгын ех[...] шанартай байһан тухай [...] **А. Л. Косырева** (Ивановска [...]) хэлээ. Гол юумэн гэхэдэ, һүн[...]лаануудые эрид ехээр үсөө[...] хэрэгтэй. Неделидээ хоёр ама[...]үдэртэй болоһон ушар бүлэдө[...] харал ехээр хандуулха, бүри [...]наар амарха, һураха аргатай [...] Ажалай эрхэ байдалай һайж[...]най, шэнэ график хэрэглэһэн[...]лон медицинскэ хангалгые [...]руулһанай ашаар «Шуйский [...]тарий» гэжэ фабрикада хүдэл[...]шэдэй үбшэлхэ ябадал энэ жэл[...] процентээр доошолоо.

Депутадууд **П. М. Дячук** ([...] Осетиин АССР), **А. П. Черн[...]** ([...]бышевска область), **В. Л. К[...]** (Алтайн хизаар) болон бусад [...]лэ үгэ хэлээ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй [...] июниин 11-дэ хүдэлмэреэ үрг[...]лүүлхэ.

* * *

МОСКВА, июниин 11. (Т[...]) РСФСР-эй зургаадахи зарлалай [Вер]ховно Соведэй гурбадахи сесси[...]дэр Кремлиин Ехэ ордон соо хү[...]реэ үргэлжэлүүлээ. «РСФСР-эй [...] зониие медицинскэ талаар хангалг[...] элүүрыень хамгаалгын ямар [...] тухай, тэрэниие саашадань [...]руулха хэмжээнүүд тухай» рес[...]кын Элүүрые хамгаалгын м[...] В. В. Трофимовай элидхэлые [...]дууд зүбшэн хэлсээ. Депутат [...] **Чистяков** (Магаданай область) [...]рүүлжэ үгэ хэлээ.

(ТАСС)

Харьков хотодохи Орджоникидзын нэрэмжэтэ тракторна заводой коллектив түсэбөөр хараалагдаһан ажалайнгаа графигые уридшалан дүүргэнэ. Энэ жэлэй эхинһээ хойшо «Т-74» маркын хурдан ябасатай хэдэн зуугаад тракторнуудые түсэбһөө гадуур үйлэдбэрилэн гаргаа. Энэнь бүхы 1964 ондо гүйсэдхэхөөр абаһан уялга соонь хараалагдаһанһаа олон болоно. Зураг дээрэ: түсэбһөө гадуур бүтээгдэһэн тракторнуудые заводой талмай дээрэһээ ябуулхаар апаалжа байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ОРЕНБУРГЫН ОБЛАСТ[Ь]. «Восточный» гэжэ совхозой м[еха]низатор А. В. Свинарский [...] марай паар хахалхадаа [...] саараа хоёр трактор жол[оо]додог байгаа. Хоёр трактор агр[...] болгон зэргэлүүлжэ холбоод н[...] доро жолоодохын тулада Сви[нар]скиин ухаалан зохёоһон [тех]ническа оньһо түхеэрэлгэ[...] гүрэнэй комисси үндэр сэ[...]тэ үгөө. Зураг дээрэ (б[...] гарһаа): Анатолий Свинарс[кий] өөрынгөө бригадын залуу мех[ани]заторнуудтай байна.

ТАСС-ай фотохронико.

ЭРХИМҮҮДНАЙ ПАРТИИН ЗЭРГЭДЭ

Олониитэ ажалшадай дундаһаа эрхим түрүү хүнүүдые өөһэдынгөө зэргэдэ шэлэн абаха гээшэ партийна организациин нэгэн шухала зорилго. Шэнэ хүсэ нэмэн, арад зонтоёо холбоо барисагаа улам нягтаруулхын, колхозой үйлэдбэриие, соёл гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха гэһэн тодорхой зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхын тула манай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой отделенинүүдэй эхин партийна организацинууд бага бэшэ эдэбхи гаргана.

Жэшээ болгон Уликчихаанай бригадын парторганизациие абаад үзэе. Эндэ хамтадаа гушан коммунистнууд ажаллана. Тэдэнэрэй дилэнхинь үйлэдбэриин харюусалгатай участогуудта һаалишад, хонишодоор, механизаторнуудаар хүдэлнэ. Бултадаа үльгэр жэшээ харуулан даажа абаһан ажалдаа хүдэлхэһөө гадна, сүр ябадаг нүхэдөө үндэр бүтээсэтэ ажалда эмхидхэн элсүүлдэг юм. Ажалдаа, ниитэ хүдэлмэридэ, гэр бүлынгөөшье байдалда ходо һайн жэшээ харуулхые оролдожо ябадаг нютагайнгаа коммунистнуудай жэшээгээр түрүү колхознигууд өөрынгөө хуби заяае коммунис партитай холбохо, арад зоной аша туһада зорюулха гэжэ үнэн зүрхэнһөө хүсэнэ. Тиигэжэ энэ жэлдэ үхэршэн Дарма Найдаков, тугалшан Базар Ухинов, һаалишан Зина Гатанова эхин парторганизацида мэдүүлгэ барижа, коммунистнуудаймнай хамтын суглаан дээрэ нэгэн дуугаар КПСС-эй гэшүүндэ абтаа һэн. Эдэнэр мүнөө үндэр бүтээсэтэй ажалаараа, эдэбхитэй ниитын хүдэлмэреэрээ партиин найдабариие бодотоор бэелүүлжэ байнхай.

Партиин зэргэдэ һая ороһон залуу коммунистнуудай дунда эрдэмтэ зоотехник нүхэр С. Л. Гатановай нэрэ тусхайлан дурдамаар. Хоёр жэлэй саада тээ энэ нүхэр колхозой ахалагша зоотехнигээр хүдэлжэ байһан аад, үйлэдбэридэ сэхэ, фермэ, гүүртэ дээрэ ажаллахамни гэжэ колхозой правленидэ мэдүүлээ һэн. Тиигэжэ нүхэр С. Л. Гатанов манай бригадын Хилганын һүнэй фермые даагшаар томилогдоо һэн. Нүхэр Гатановай үүсхэлые Баргажанай үйлэдбэриин управлениин партком халуунаар дэмжэжэ, дээдэ, дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэдые һайн дураараа бригада, фермэ даагшадаар хүдэлхыень уряалһан тусхай хандалга гаргаа. Энэ патриотическа хүдэлөөнэй аша туһаар Баргажанай колхоз, совхозуудта тарян ажалай бригаданууд, малай фермэ, гүүртэнүүд мүнөө һайн кадраар бэхижүүлэгдэнхэй.

һүнэй фермые даажа абаһанайнгаа удаа нүхэр Гатанов ажалай шэнэ, түрүү арга нэбтэрүүлхэ талаар гол анхаралаа хандуулаа. Фермэ дээрэ тэжээл буйлуулха оньһожоруулагдаһан кухни барюулаа. Бэлшээри һайтай газарые шэлэн олоод, нёдондо зуһаланай һайн байра түхеэрээд, тэндээ үнеэдээ оньһон аргаар һаадаг болоо. Мүнөө үбэлжөөнэйнь байрада үнеэдэй хоёрдохи хашаа, үнеэ һаахa зал баригдажа дүүргэгдэхэеэ байна. Нүхэр Гатановай үүсхэлээр фермын дэргэдэхи племенной станци эмхидхэгдээ юм. Тэрэнэй хүсөөр бүхы колхозой үнеэд искусственна аргаар ороондо оруулагдадаг болонхой. Малай үүлтэр һайжаруулха бусад шухала хэмжээнүүд эрхилэгдэнэ.

Нүхэр Гатановай хүдэлжэ байгаа фермэ дээрэ Баргажанай аймагта эгээл түрүүлэн, хоёр жэлэй саада тээ, үнеэдэй тэжээлдэ карбамид хэрэглэгдэдэг болоо һэн. Нёдондонһоо хойшо хэмэл һүн элбэгээр буйлуулагдана. Мүнөө хоёр гүүртэ тугал, Борголой хониной отарануудай 3800 толгой хурьгад хямда аад, шэмэтэ энэ тэжээлээр һайн хангагданхай.

Эдэ бүхы хүдэлмэриин ашаар тус фермэ колхоз соогоо хододоо түрүү һуурида ябана. Гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө һараһаа һарада, кварталһаа кварталда үлүүлэн дүүргэнэ, һүнэйнгөө 90—95 процентые [...]дэ тушаадаг юм.

Нүхэр Гатанов һүбэлгэн бэр[...] хидхэлшэ, ажалаа мэдэдэг мэр[гэжэл]тэ, мүн габшагай пропагандис[...] һанаа харуулаа. Үнгэрһэн [...] агрозоохимиин кружогуудые [...]зой бүхы һаалиин фермэ, г[үүртэ]нүүд дээрэ эмхидхээд, олонхи[...]жогуудтань өөрөө хэшээлнүүды[е] гэргэжэ, һуралсалай жэлые [...]мээр түгэсхөө.

Эндэ һая нүхэр Гатановай [...]дадһаа партиин гэшүүндэ оро[...]хай мэдүүлгэ партийна орг[ани]циин хамтын суглаан хаража [...]дөө тон баяртайгаар гуйлтыень [...]гээ. Амжаһан юумээрээ заахашг[...] наагаа амардаггүй, шэнэ үүсх[...]рэгые ухамайлан эмхидхэхые [...] хүсэдэг, зон хүндөө хүндэтэй [...] манай коммунист нүхэр Гата[нов] саашадаа үшөө һайнаар, улам [...]хитэйгээр хүдэлхэнь дамжаггүй.

Г. БАДМА[...]

XXII партсъездын нэрэм[жэтэ] колхозой Улигчихаа[най] бригадын парторганиз[ациин] бюрогой гэшүү[н].

Баргажан.

ХАНГАЙ ТАЛЫН ХАРГЫГААР

«АЖАҺУУДАЛАЙ талаар хангалга» гэһэн гаршаг үлгөһэн бүхээгтэй машина Байгалай совхозой тала дайдаар табилуулна. Залуу жолоошон Иннокентий Суворов хүхюу, шог дуу хангюурдан, машинаяа жолоодоно. Хажуудань һууһан эсхэгшэ, оёдолшон Полина Васильевна Толетихина мүн лэ хамар доро гүнгэнэнэ. Тэрэ хүмнай таби гараһаншье һаа, соггой хүхюун.

— Кеша, залуу ябаха гээшэнии гоёл даа. Би мүнөөшье залуу гүлмэр бэеэ һанадагби. Олохон жэлдэ оёдолшон, эсхэгшээр ажаллагдажа байна. Гүүртэ хүрэхэ болоо гүбди, Кеша,—гээд тэрэ асууна.

— Болообди, болообди. Володя Ряжскимнай кузов соо ямар ябана хаб? Алха хазуур хоёроо адхаад лэ һууна ха гү? — гэжэ Иннокентий урдаһаань энеэнэ.

Энэмнай Кабанскын комбинадай машина ээлжээтэ рейсдээ гараба гээшэ. Хүн зониие ажаһуудалай талаар хангаха хэрэгые кабанскынхид урагшатайгаар ябуулдаг. Үбэлжэлгын, хабарай тарилгын үедэ комбинадайхид малшад, механизаторнуудые һайнаар хангажа шадаа. Ажаһуудалай талаар ажалшадые хангаха машинада эсхэгшэ, оёдолшон, сабхишан, парикмахер, часы заһагша ябалсана. Тэдэнэр полевой стан гү, али отара, гүүртэ дээрэ ерэжэ, түргэн заһабарилха хубсаһа, гуталай байгаа һаа, дары бүтээгээд орхино. Хубсаһа оёхо захил абана, долоо хоноһон хойно бэлэн болоһон хубсаһа, заһабарилагдаһан эд хэрэгсэл: электросамовар, плиткэ, утюг гэхэ мэтэнүүдые асарна.

Кабанскын промкомбинадайхид (директорынь нүхэр В. А. Карбаинов) республика соогоо эгээл түрүүлжэ нүүдэл мастерской гээшые эмхидхэһэн. Мүнөө хараад үзыт. Эндэхид 20 гаран һууринн тосхоной, Байгалай, Кабанскын совхозуудай ажалшадые ажаһуудалай талаар хангаха зуураа ехэхэн амжалта туйлаа. 5 һарын түсэбые энэ комбинат 104 процент дүүргэнхэй. Энэнь хадаа 51.280 түхэригэй болжо, нёдондо жэлэйхиһээ 11 мянган түхэригөөр үлүүлнэ. Яахадаа энэ комбинадайхид иимэ амжалта туйланаб? Хамагай түрүүндэ, ажалай эмхидхэл һайн. Нүүдэл мастерской саг соогоо ажалшадта ошоно, шанартайгаар, түргөөр захилнуудые дүүргэнэ. Комбинадай оёлгын цех коммунис ажалай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. 22 ударник — цехэй омогорхол. Нүүдэл мастерскойдо ажаллагшад — оёдолшон Толетихина, эсхэгшэ Пинаева, парикмахер Белых гэгшэд ударнигай үндэр нэрэ солотой.

Республикын 28 комбинадай нэгэн Кабанскын комбинат тухай богонихоноор дурдабабди. КПСС-эй ЦК-гай декабриин, февралиин Пленумүүдэй түүхэтэ тогтоолнуудые ажабайдалда бэелүүлэн, ажаһуудалай талаар хангалгын манай управлениин хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын ажалшадые хангажа, өөһэдынгөө хубита энэ нангин хэрэгтэ оруулхаяа эрмэлзэнэ ха юм. Управлениимнай ажалда дутуу дунданууд үнгэрэгшэ жэлдэ олон үзэгдөө. Нүүдэл мастерскойнуудай ажалые, мүн предприятинуудай хүтэлбэриие һулашагаар эмхидхэһэнэй хойшолонһоо боложо, түсэбөө дүүргээгүй һэмди. Нилээд шүүмжэлэлдэшье оробобди. Мүнөө үедэ манай промкомбинадууд ажалаа нилээд һайжаруулаа. Энэ ушарта нүүдэл мастерской эмхидхэһэн комбинадуудай ажал тухай товшохоноор мэдээсэхэ дуран хүрэнэ.

Ажаһуудалай талаар хангалга гээшые хэн ямараар ойлгоноб? Шэнэ хубсаһа оёхые хүсыш даа, үгышье һаа, хубсаһа, сабхяа заһуулха, үһэ зүһэеэ гуримтай болгохо, часы, ажаһуудалай энэ тэрэ прибор заһуулха болыш даа. Хэндэ хандахабши? Ажаһуудалай комбинадта. Республикымнай олохон комбинадууд хүн зониие хангаха хэрэгээ һайнаар эрхилдэг болоо. Хяагтын, Байгал-Худариин промкомбинадууд нүүдэл мастерскойе ехэ һайнаар эмхидхэжэ шаданхай. Байгал-Худариин промкомбинадай машинын жолоошон Николай Васильевич Бархалёв тухай гансал магтаалай үгэнүүдые шагнахат. Тэрэнэй машина ямар гоё түхеэрэлгэтэйб! Дулаалагдаһан бүхээг (кузов) соонь пеэшэн, стол, стул баран бии. Үбэлэй ямаршье хүйтэндэ эсхэгшэ, сабхишан, парикмахер мастерской соогоо һанаа амархан ажаллаха арга боломжотой.

Зэдын, Прибайкалиин, Хориин промкомбинадууд ажалшадай эрилтэ, захилые дүүрэн хангаха, дүүргэхэ хэрэгые һайнаар эмхидхэнхэй. Ажаһуудалай талаар арад зониие хангаха 5 һарынгаа түсэб эдэ предприятинууд хүсэд дүүргэнхэй.

Энээнэй урда тээ промкомбинадууд ажаһуудалай талаар хангалга, хубсаһа, гутал заһалга, оёлгые тоодоггүй, ёһоор олзо, доходгүй хэрэг гэжэ шамарладаг байһан. Теэд хүн зонооймнай эрилтэ энэ талаар ехэ ха юм. Кабанскын промкомбинадай директор Виктор Андреевич Карбаиновай хэлэхые шагнагты.

— Хубсаһа, гутал заһалгаар ехэхэн ажал ябуулаабди. Мебель, диван хэхэ хүдэлмэри һайнаар эрхилэгдэнэ. Энэ ехэл удха шанартай, туһатай ажал ябуулга ха юм,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Тиин гэһэйш Мухар-Шэбэрэй, Баргажанай, Түнхэнэй комбинадууд энээниие газаашалдаг байха юм. Ажаһуудалай талаар хангаха 5 һарын түсэбые түнхэнэйхид оройдоо 86 процент дүүргээ. 5 мянган түхэригэй ажал хэгдээгүй. Харгы зам муу, машинамнай холын гүүртэ, отара ошожо шаданагүй гэжэ шалтаад, тэндэхид нүүдэл мастерскойдо анхаралаа багаар хандуулна. Хабарай тарилгын үедэ тэндэхи нүүдэл мастерской поли, талаар үсөөн ябаһан байха.

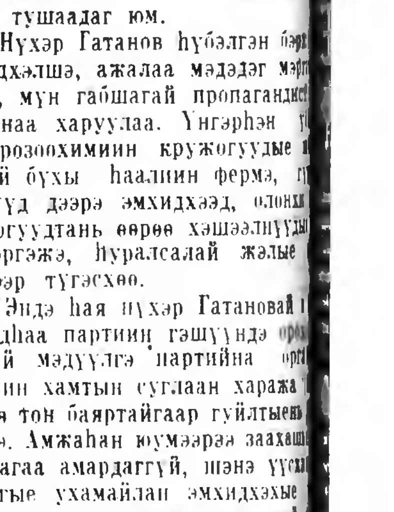
Ажаһуудалай талаар хангалгын предприятинуудай 400 гаран хүдэлмэрилэгшэдтэ коммунис ажалай нэрэ зэргэ олгогдонхой. 100 бригада мүн иимэ нэрэ солотой. Промкомбинадуудта энэ жэлдэ 10 машина нэмэгдэжэ үгтэхэнь.

Тиибэ ябашье бидэнэй мууһаа ажалнай һаатахаяа һанана гээшэ ха. Промкомбинадуудай машинанууд хуушан, заһабарида ходо ородог байха юм. Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй комбинадууд нүүдэл мастерскойн нэгэшье машинагүй. Мүн нютагай Соведүүд бидэниие дэмжэнэгүй, ёһоор туһалнагүй. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй аймагай «Сибиряк» колхозой Түнхэн гэһэн һууриниие абаад үзэе. Ажаһуудалай комбинат тэрэ ехэ тосхондо (мянга гаран хүн зонтой юм) үгы. Түнхэнэй аймсовет комбинадта гэр байра үгэнэгүй. Мухар-Шэбэрэй, Баргажанай аймсоведүүд ажаһуудалай комбинадуудта оройдоошье анхарал хандуулнагүй. Энэмнай гансашье бидэнэй бэшэ, бүгэдын шухала хэрэг гэжэ тэдэнэр сохом мэдэнэ ёһотой.

Мүнөө зунай бэлшээри дээгүүр нүүдэл 11 мастерскойнууд ябажа эхилээ. Тусхай график мастерской бүхэн табинхай. Малшаднай ажаһуудалай талаар ямаршье хохидол бү үзэг лэ!

К. ИЛЬЮШКИН,

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ажаһуудалай хангалгын управлениин таһагай начальник.

Кабанскын промкомб[инадай] оёдолой цехэй эсхэгшэ Г. С. [Пи]наева хүдөө тосхонуудаар, [...] мэ, бригаданууд дээгүүр [...]жэ ябажа, ажалшадай о[...] хубсаһанай захялгые та[...] гэр байра дээрэнь абадаг[...] Тиимэһээ Шигаево, Ст[...] Дворец, Итомино болон б[...] нютагуудай хүн зон бүгэдэ[...]хэр Пинаевае танидаг, хү[...] ёһоор угтадаг болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. С. Пи[наева] ажал дээрээ.

А. КУРТИГАП фот[о]

КОММУНИС ХҮДЭЛӨӨНЭЙ ЭБ ТАҺАЛАГШАДТА ЭСЭРГҮҮСЭН, БАТА НЭГЭДЭЛЭЙ ТҮЛӨӨ

нэрэтэй статья «Партийная журналда (№ 11), мүн » газетэдэ (июниин 3 ба 4-
гдэһэн байна. Тус статья эн-
нгыгаар толилогдобо.

хоорондын коммунис хүдэлөө-
еральна хараа шугамай **үзэл
нь-теоретическэ болон поли-
үндэһэ һууринуудта** эсэр-
Хитадай компартиин хүтэлбэ-
дэй хэжэ байһан тэмсэл, тии-
хамта коммунис партинуу-
а нэгэдэлэй ленинскэ **эмхид-
хэлэйнь үндэһэ һууринуудые** али бо-
лохоор һуладхажа байһан баримта
хадаа мүнөө үеын революционно хү-
сэнүүдэй бата нэгэдэлэйнь үнэтэй
байһан хүн бүхэнэй һанааень зобоо-
хо ёһоороо зобооно.

**Коммунис хүдэлөөнэй бата нэгэ-
дэлые һуладхажа боломоор ямаршье
ябуулгануудые хэхэгүй гэжэ бусад
партинуудтай хамта Хитадай ком-
партиин бэедээ даажа абаһан уялгые**
КПК-гай хүтэлбэрилэгшэд таһар тата-
жа хаяба.

Коммунистнуудай интернациональ-
на бата нэгэдэл хадаа компартинуу-
дай дотоодын бата нэгэдэлтэй нягта
холбоотой. Коммунис хүдэлөөнэй зэр-
гэнүүдэй хубааралгые, мүн нэгэ орон
дотор «хэдэн компартинуудые» бай-
гуулха ябадал зүбтүүлхэ гэһэн һанал
бодолнууд коммунис хүдэлөөндэ бии.
Эдэ һанал бодолнуудые зүбшөөжэ
болохогүй.

Коммунис партинуудай эбэй таһа-
ралгые зүбтүүлхэ гэһэн Пекинэй тео-
ретигүүдэй шал хуурмаг, марксизмда
эсэргүү үндэһэ баримтануудые саа-
шадаа статья ойлгосотойгоор буруу-
шаана.

Коммунис хүдэлөөнэй эбэй таһар-
ха тушаа өөһэдынгөө хараа шугамые
«теоретическэ талаарнь баримтал-
хые» һэдэжэ, КПК-гай ударидагшад
болон тэдэнэй тала баригшад хадаа
марксистско-ленинскэ партинуудай
олонхидонь «ревизионистска» парти-
нууд гэжэ муухай нэрэ зүүлгэхые
һэдэнэ. Зүгөөр энэ хадаа зүб хараа
бодол баримталһан аха дүү парти-
нуудтай тэмсэлэйнь тактическа зэбсэ-
гүүдэй нэгэниинь байхаһаа ондоо
юумэ үгы. **Үгы даа, хитад ударидаг-
шад хадаа «эндүүржэ» ревизионист-
нууд гэжэ тоолоһон дээрэһээ ёһотой
марксистнуудта эсэргүүгээр тэмсэл
ябуулна бэшэ, харин, тад һөөргэ, тэ-
дэнэр хадаа ёһотой марксистнуудта
эсэргүүсэн өөһэдынгөө уг унгигүй,
можо болохо гэһэн ябуулгые һүжэрөө-
хын тулада бодото марксистнуудые
«ревизионистнууд» гээшэ гэжэ муу-
хайгаар хардана.**

Үнэн дээрээ хитад ударидагшад
яахадаа дэлхэйн коммунис хүдэлөө-
нэй эбыень таһалхаяа эрмэлзэнэб?
Пекинэй ударидагшадай **национализ-
мын, шовинизмын үзэл баримталһан,
оройлон ударидаха гэһэн холын ха-
раата уг зорилгонууд** хадаа тэдэнэй
**практическа можо бололгын ябуулга-
нуудай үзүүр һуурииһаа,** тэрэшэ-
лэн **«теоретическэ»** һанал бодолнуу-
дайнь үзүүр һуурииһаа үндэһэтэй.

Мүнөө КПК-гай ударидагшад бүхэ бусад компартинуудтай хари-
лсадаг харилсаануудые дээрэһээ Пеки-
ндэ заргадаха гэһэн эрмэлзэлтэйгээр элитээр
харгадана. Хитадай хүтэлбэрилэгшэд
хадаа коммунис хүдэлөөнэй «эзэд»
байһан шэнгээр аашалалдана.

КПК-гай хүтэлбэрилэгшэдэй орой-
лон ударидаха гэһэн эрмэлзэлгэнь
хадаа бусад компартинуудые түүхын
шалгалан шухала үйлэ хэрэгүүдтэ
гансал өөһэдынгөө, нэгэ тала барим-
талһан сэгналтануудые үгэхэ гэһэн
һэдэлгэһээ үзэгдэнэ...

дана. Эдэ сэгнэлтэнүүдынь аха дүү
партинуудай өөһэдынь тобшолол-
нуудта эрид эсэргүү байна. Жэшээл-
хэдэ, түүхын зарим үенүүдтэ ре-
волюциин амгалан тайбанаар хүгжэ-
хын түлөө тэмсэһэн ородой больше-
вигүүдэй дүй дүршэл, тэрэшэлэн
Венгриин, Чехословакиин коммунист-
нуудайшье дүй дүршэл хадаа «Жэнь-
минь жибао» газетэдэ, «Хунци» жур-
налда байгша оной мартын 31-дэ хэб-
лэгдэһэн статья дотор огтолон арсаг-
дана. Хитадай авторнууд хадаа Ис-
паниин баатар коммунис партиие,
тэрэнэй политическэ хараа шэглэлые
доромжолно. Тэрэ статья соо мүн ба-
һа Ирагай, Алжирай, Франциин, Ита-
лиин коммунистнуудай ажал ябуул-
ганудта, бусад хэдэ хэдэн оронуу-
дай аха дүү партинуудта доромжол-
һон сэгнэлтэнүүд үгтэнэ.

Тиигэбэшье Пекинэй ажал ябуу-
лагшад өөһэдынгөө гол сохилтые
КПСС-тэ эсэргүүгээр зорюулна. Энэнь
тушаан боложо тохёолдоһон ушар
бэшэ. Бусад оронуудай коммунист-
нууд хадаа пролетарска интернацио-
нализмын гол ёһо гуримуудые үнэн
сэхээр, бата зоримгойгоор хамгаа-
лагшад гээшэ, ёһотой бүхы маркси-
стнууд-ленинецүүдэй хүсэн түгэлдэр
түшэг тулгуури гээшэ гэжэ КПСС-е,
тэрэнэй ленинскэ Центральна Коми-
тедые зүбөөр тоолоно. Бузар муухай
хардалга гүрдэлгэ хэжэ, Пекинэй
ажал ябуулагшад хадаа КПСС-эй нэ-
рэ хүндыень бууруулха, тэрэнэй
Центральна Комитедтэ этигэл найда-
барииень багадхаха, аха дүү парти-
нуудай уласхоорондын һаналаа нэгэ-
дэнхэй байдалые муудхаха, уласхоо-
рондын коммунис хүдэлөөе задагай-
руулха ба һуладхаха, можо болохо,
эмхи гуримгүй байха, үзэл сурталай
талаар үймөө хэхэ, эмхидхэлэй та-
лаар худхаляа һамаргаа гаргаха гэ-
хэ мэтээр хүдэлмэришэн ангида хар-
ша арга методууд болон занцалнуудые хэрэглэнэ. Тэдэнэй хадаа
иимэ юумэ хэнэб? Оройлон ударидаха
гэһэн национализмын, шовинизмын
хараа бодолоо бэелүүлхэдэнь таатай зохид оршон
байгуулхын тула тиимэ юумэ
хэнэд.

КПК-гай ударидагшад үндэһэ
янаай үзэл баримталһан, можо боло-
хо гэжэ хара тиигэжэ, эб та-
һалха гэһэн нюуса далдагүй ном-
нодоронь аха дүү партинууд дураа
гутаха ёһоорол гутана.

Хитадай ударидагшадай эб таһалха,
можолуулха бии болгохо гэһэн
ябуулганууд уласхоорондын ком-
мунис хүдэлөөн тэрэ дүүгүйгөөр бу-
руушаана.

таһалагшад хүдэлжэ байһаар

бүхэндэ дотор удха байдаг.
эн революционно хүдэлмэри-
хүдэлөөе задагайруулагша-
жо бологшодой ябуулгануу-
һа дотор удха бии.
болохо ба эб таһалха ябуул-
рэ янзын дотор удхые урдань
с Ф. Энгельс хоёр элишэлһэн
хайлхада, нэгэдэхи интерна-
а эсэргүүгээр эб таһалаг-
мунистнуудай байгуулһан «Со-
демократиин нэгэдэл» гэжэ
булгэмэй бодото уг зорилго-
элишэлхэ зуураа, Маркс Эн-
хоёр иитэжэ бэшээ һэн: «Хэ-
анархизмын үзэл баримталһан
гээр бэеэ далдалаад, өөһэ-
доботолгонуудые мүнөө байгаа-
ительствануудта эсэргүүгээр
харин тэдэнэй үндэһэ баримта-
болон ударидалгые мэдэрдэг-
олюционернүүдтэ эсэргүүгээр
а байһан бүлгэм бидэнэй ур-
». (К. Маркс, Ф. Энгельс. Зо-
д, том 18, хуудаһан 329).

үеын эб таһалагшад баһал
амаар ябажа байна. Пекинэй
ябуулагшад империализм тушаа
шараал табидагшье һаа, өөһэ-
гол сохилтонуудые ёһотой ре-
онернүүд-ленинецүүдтэ эсэр-
коммунис партинуудта эсэр-
зорюулжа байһан тухайнь
гэршэлнэ.

оной зүблөөн дээрэ, аха дүү
хүтэлбэрилэгшэдэй
бэшэг соогоо, тэрэшэ-
материалнуудые тарааха
хадаа ленинизмэдэ хар-
тусгаар хараа бай-
компартинуудта баадхахые
дэлхэйн коммунис хүд-
«үзэл сурталай хү-
орулхые һэдэжэ бан.
партинууд гол шуха-
марксистско-ленинскэ үзэл бодол-
үнэн сахэ байһан зангаараа.
КПК-гай ударидагшад эд-
бузар муухай аашанууднай
худалаар хардаха, хуурма-
тэшээ татаха, занаха гэхэ
бусад оронуудай коммунист-
зарим хүбиинешье һаань
нүлөөндэ оруулха гэжэ һэ-
байха юм.

нэр хадаа бүтэшэгүй, үндэһэ
үзэл баримталһан хараа шэг-
ь, һүйдхэлтэ ябуулгыень эрид
ааһан марксистско-ленинскэ
партинуудай ударидагшадай
ень бууруулха гэжэ һэдэлгэ-
хэһэн байна. КПСС-эй Цент-
Комитедтэ эсэргүүсэн, олохон
дай коммунис хүдэлөөнэй эли-
ябуулагшадта — нүхэд То-
льятти гэгшэдтэ эсэргүүсэн,
Инди болон бусад оронуудай
тинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ
үсэн илангаяа хэрзэгы шэрүүн
онуудые тэдэнэр хэһэн байна.
эшье аяг аашань туһалаа-

рксистско-ленинскэ партинуу-
илэнхы олонхидойнь зүгһөө
занга сохилто абаһан бэеэрээ,
й хүтэлбэрилэгшэд 1963
хоёрдохи хахадһаа эхилжэ,
с **партинуудай зэргэдэ, улас-
ын коммунис худэлөөндэ мо-
ллгын тэмсэл сэхэ һүжэрөөжэ
н, социалис оронуудай бата
ые һуладхахаар замда ороһон**

мунис партинуудай байһаар
, тэдэнэй хажуугаар, боломоор
ртань, КПК-гай хүтэлбэрилэг-
сэхэ дэмжэлгээр, тэдэнэй уг
ые бэелүүлэлсэхын тулада тус-
о бологшодой бүлэгүүд бай-
дана. Пекинэй хүтэлбэрилэг-
аа «ёһотой революционер-
бодото марксистнууд-ленине-
хэ зэргын нэрэнүүдые тэдэн-
андань бардамаар зүүлгэнэ.
һүйдхэлшэ бүлэгүүд ямар хү-
бүриданхэйб? Марксистско-
партинуудта эсэргүүсэн Пе-
хэжэ байһан можо бологгын
муухай булангир сооһоо
гарахаяа һэдэдэг элдэб бү-
рбагшад, троцкистнууд болон
балмад этэгээдүүдһээ бүри-
Тэдэнэйнь дунда алишье та-
бхайрһан хүнүүд үсөөн бэ-
шээлхэдэ, партийна мүнгэ
хэһэнэйнгээ түлөө Бельгиин
һаа гаргуулһан Рэйндорф
мүнөө һүйдхэлшэдэй бүлэгэй
Грипп гэгшын туһамар-
онхой. Чилидэ урбагшадай
эй нэгыень Сепульведа тол-
— тэрэ хадаа 30-аад онуудай

үедэ компартиһаа гаргуулһан аад,
мүнөө полицитай холбоотой троцкист
юм. Цейлондо һүйдхэлшэдэй бүлэгые
толгойлогшодой дунда Кумарасири
бии, тэрэ хадаа урдань ангиин хани
харилсаанай баруунай политикые
шунахайгаар хамгаалагша байһан.

Урбагшадай эдэ бүхы доройтоһон
бүлэгүүд хадаа коммунис хүдэлөөн-
һөө гадуур байгаад, эгээл муухай
ямаршье аяг ааша гаргахаяа жэр-
хэнгүй, коммунист хүдэлөөндэ эсэр-
гүү тэмсэл хэнэ.

Компартинуудта эсэргүүгээр тэм-
сэдэг һүйдхэлшэ бүлэгүүдэй ажал
ябуулгань империалис хархисуудта
олзо боложо үгэнэ. Дэлхэйн коммунис
хүдэлөөндэ, Советскэ Союзда эсэргүү-
гээр хэдэг харата муухай доботолго-
нуудаарнь һонирхон һүйдхэлшэдэй
«манифестнүүд» болон «мэдүүлгэ-
нүүдые» империалис хэблэлэй сэдь-
хэлээ ханангяар дабтан хэблэдэгынь
тушаан боложо тохёолдоһон ушар бэ-
шэ. Компартинуудай нюуса байдалда
байһан, мүн марксистско-ленинскэ
литературын тон ехэ хорюултай бай-
һан газарнуудташье полици хадаа
КПК-гай материалнуудые тараaха хэ-
рэгтэ ямаршье һаад ушаруулхагүй-
һөө гадна, харин, тад һөөргэ, али бо-
лохоор туһа хүргэнэ.

Пекинэй һүйдхэлшэдэй һүйдхэлтэ
ябуулгын асаста зарим коммунис пар-
тинуудай бархэтэй байдалда оронхой.
Революционно хүдэлмэришэдэй болон
национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй
шухалын хадаа асуудалнуудые
шиидхэлгэһөө өөрынгөө хүсэнүүдые
һамаргуулха баатай болоно.

Тусхайлхада, Индиин коммунис
партин тиимэ байдалда оронхой. 1959
ондо Хитад Инди хоёрой хоорондо хи-
лэ тухай арсалдаанай бии болоһон
сагһаа хойшо КПИ доторхи һүйдхэл-
шэ этэгээдүүд тогтон торонгүй, тус
партиин политическэ мүшалнаа, тии-
гэд Индиин доторой политическэ
байдалые бурууугаар сэгнэжэ өөһэ-
дынгөө буруу сэгнэлтэ, бутээшэгүй
тактика баримталхынь компартида
баадхахые һэдэнэ.

Цейлоной коммунистическэ партида
КПК-гай ударидагшад илангаяа
һэнгэргүй муухай доботолгонуудые
хэнэ. **Хитадай түлөөлэгшэдэй туһа-
ламжаар компартида эсэргүү можо
бологшодой бүлэг байгуулагдаһан
байна.** Цейлон, Бельги болон Австра-
лиин компартинуудта хитад һүйдхэл-
шэдэй һүйдхэлтэ ябуулганууд тухай
статья тодорхойгоор хөөрэжэ үгэнэ.

Пекинэй үүдхэн тухирдаг һүйд-
хэлтэ ябуулгануудые элдэб бүриин
жэжэ буржуазна болон контрреволю-
ционно этэгээдүүдэй баяртайгаар
амаршалдагынь дэмы бэшэ, тэдэнэр
хадаа компартида эсэргүү тэмсэл
ябуулжа эхилһээр үнинэй. Энэ ха-
даа түбхын түрүүндэ мүнөөнэй троц-
кистнуудта хабаатай. Үзэл бодолойн-
гоо талаар КПК-гай хүтэлбэрилэгшэд-
тэй дүтэ байһанаа тэмдэглэхэ зуу-
раа, троцкистнууд болбол Пекинэй
ударидагшад «эсэстээ хүрэтэр шууд
сэхэ байха» бэзэ гэжэ найдажа байһа-
наа мэдүүлнэ.

**КПК-гай мүнөөнэй троцкистска
ударидагшадай үзэл бодолойнгоо та-
лаар IV троцкистска интернациона-
лай ажал ябуулагшадтай холбоотой
байһан ушар хадаа марксистско-ле-
нинскэ партинуудта эсэргүү можо
бололгын тэмсэл эмхидхэхэ талаар бо-
дото хани харилсаатай байһан ябада-
лаарнь улам бүри нэмэрилэгдэнэ.**

Энээнтэй дашарамдуулан, В. И. Ле-
нинэй тодорхойлһон, можо бололгын
ябадалай тэмдэгүүдые статья һа-
нуулна. **Эдэнэр тусгаар хараа бо-
долтой байна,** (энэнь мэдээжэ
«25 пунктнууд»); **өөрын бүлэгэй
хидэй, можо бололгын журамтай;
тусгаар хэблэлэй органуудые хэб-
лэдэг байна** (эдэнь—КПК-гай цен-
тральна орган болохо «Жэньминь
жибао» газетэ, тиихэдэ «Революци»
гэжэ солгёон нэрэтэйгээр Пекиндэ
хэдэн хэлэн дээрэ хэблэгдэдэг «улас-
хоорондын» журнал).

Пекиндэ центртэйгээр ямаршьеб
даа нэгэ шэнэ «уласхоорондын» орга-
низаци шамдуухан байгуулхаар КПК-
гай ударидагшадай һэдэжэ байһан ту-
хай хари гүрэнүүдэй хэблэлнүүдэй
мэдээсэлнүүдые анхаралда абамаар.
**Уласхоорондын коммунис худэлөөндэ
эсэргүүгээр, тусгаар программатай,
өөһэдынгөө бүлэгэйхидэй, можо бо-
логшодой журамтай, өөһэдынгөө нэ-
гэн һаналтанай «уласхоорондын ху-
дэлөөе» байгуулхаар КПК-гай удари-
дагшад сэхэ һэдэлгэ гаргажа байна.**

Худал хуурмаг баримталганууд

үеын туйлай ехэ һүйдхэл-
тэ тон зүбөөр алдаршаһан
нэрые бусадта тохохо
ударидагшад ухаа мэдээ-
аашалалдана. Зүгөөр ондоо
бэшэ, харин имагтал тэдэнэр
коммунис партинуудай зэргэ-
хоёр тээшээ хубааралгын
гүй» болохо байһан тухай,
эстэ орон бүхэн дотор рево-
пролетариадай хоёр иар-
болохо байһанайнь «жама
хай, дэлхэйн коммунис хүдэ-
бэй таһаралгын «зайлаша-
н» тухай худал хуурмаг,
хоротой бодомжые дэбжүүлнэ,
хоор номноно. КПК-гай уда-
дай ябуулгынь гайхамаар

дотор удха иимэл даа. Энэ хадаа про-
летарска революционернүүдэй ябуул-
гын дотор удха бэшэ, харин харюу-
салгагүй можо бологшодой ябуулгын
дотор удха гээшэ бшуу.

Хитадай ударидагшад хадаа шэнэ
шэнэ һандаралнуудай «хуби заяагаа-
раа зайлашагүйгөөр» тохёолдохо
байһан тухай өөһэдынгөө һанал бодо-
лые зүбтүүлхые һэдэһэн бэеэрээ, бур-
жуазна обществодо хабаатай зүрил-
дөөе удхынь ойлгонгүй дэлхэйн ком-
мунис хүдэлөөндэ хамаадуулна, тии-
гээд тэрэниие **ангиин талаар аха дүү-
нэрэй хоорондохи**, һанал бодол нэгэ-
тэн — коммунистнуудай хоорондохи
харилсаануудай хуули ёһо болгоно
гэжэ саашадаа статья соо заагдана.

Бата нэгэдэлэй ленинскэ гол ёһо гуримуудые хамгаалха

Хубааралгын аюул — энэ хадаа
тохёолдохоор болонхой, дэлхэйн ком-
мунис хүдэлөөн энээниие харaадаа
абаха болоно. Тохёолдоһон байдалаар
марксистско-ленинскэ партинууд
ехээр һанаагаа зобоно. яахадааб гэхэ-
дэ, КПК-гай ударидагшадай бэелүүлхэ
гэжэ хүсэжэ байһан һандаран хубаа-
ралга хадаа империализмда эсэргүү
тэмсэл хэхэдэнь дэлхэйн коммуниз-
мын түшэг тулгууриие нилээд һулад-
хажа болохо байна.

Тиимэһээ тохёолдоһон арсалдаа-
нуудые марксистнууд-ленинецүүд
ямар аргаар болюулхаб гэһэн асуу-
дал мүнөө тон ехэ удха шанартай бо-
лонхой.

Марксистнууд-ленинецүүдэй хараа
бодол дээрэһээ ойлгоходо, партинуу-
дай хоорондо саг зуурын арсалдаа-
нуудай бии болоһон ябадал хадаа
ямаршьеб тиимэ онсо ушарал бэшэ
гээшэ. Хэрэг юуб гэхэдэ, тохёолдоһон
эдэ арсалдаануудые хамтынгаа хү-
сөөр ниитэ хэрэгэйнгээ аша туһада
болюулха ябадал болоно.

Бата нэгэдэл хангаха ёһотой гол
шухала зүйлынь юуб гэхэдэ,— энэ
хадаа ниитэ уг зорилгонуудаа бэе-
лүүлхын түлөө хамтын тэмсэл боло-
но. «Марксизм-ленинизмын агууехэ
һургаал, мүн тэрэниие хэрэг дээ-
рэнь бэелүүлхын түлөө хамтын тэм-
сэл хадаа бүхы дэлхэйн коммунист-
нуудые нэгэдүүлнэ» гэжэ 1960 оной
Московско зүблөөнэй мэдүүлгэ соо хэ-
лэгдэнэ. Империализмда эсэргүү, эб
найрамдалай түлөө, национальна бэеэ
даанхай байдалай түлөө, социализ-
мын түлөө аха дүү бүхы партинуудай
хамгаараа тэмсэл хадаа бата нэгэдэл
бэхижүүлхэ гол шухала зам мүн бо-
лоно. Тодорхой интернациональна
уялгануудаа бүхы политическэ пар-
тинуудай түбхын түрүүндэ **һайн
дураараа** сахиха гэһэн ябадалаар ком-
мунистнуудай уласхоорондын бата
нэгэдэл хэзээ бүхэндэ хангагдадаг
ба хангагдажашье байһаниинь һайн
мэдээжэ. Эдэ уялгануудаа дүүргэхэ
гээшэ — энэ хадаа уласхоорондын
коммунис журам сахиха гэһэн удха-
тай. Эндэ гол шухалань юуб гэхэдэ,
—энэ хадаа формальна талань бэшэ,
харин хэрэг үйлын моральна талань
болоно. Энээниие В. И. Ленинэй нэ-
гэнтэ бэшэ тэмдэглэдэг байһыень һа-
нуулая. Ленин иигэжэ бэшээ һэн:
«Формальна талаһаань харахада,
уласхоорондын съезднүүдэй шиидхэ-
бэринүүд тус тус нацинуудта уялга-
та ёһоной бэшэ, зүгөөр тэдэ шиидхэ-
бэринүүдэй моральна удха шанарынь
ямар бэ гэбэл, тэдэ шиидхэбэринүү-
дые сахихагүй гээшэ үнэн дээрээ бо-
лошогүй шахуу ушар бшуу, тиигээд
өөһэдынгөө съезднүүдэй шиидхэбэри-
нүүдые тус тус партинуудай сахиха-
гүй ябадал гэжэ байдаггүй шахуу, энэ
ушар тиимэрхүүл ха юм даа».
(Зохёолнууд, том 13, хуудаһан 66).

Социализм байгуулгада, тэрэшэлэн
капиталис оронуудай хүдэлмэришэн
ангиин революционно тэмсэлдэшье
бата нэгэдэл, мүнөө үеын бүхы рево-
люционно хүсэнүүдэй ажал ябуулгын
бата нэгэдэл хангахын лэ тулада аха
дүү партинууд өөһэдынгөө программ-
на документнүүдые—Деклараци бо-
лон Мэдүүлгые хамтаараа зохёоһон
байна. Тэдээн соонь тодо һонороор,
ойлгосотойгоор иигэжэ хэлэгдэнхэй:
өөһэдынгөө уласхоорондын зүблөө-
нүүдэй сэгнэлтэнүүд болон тобшо-
лолнуудые бүхы партинууд нэгэн
һаналтайгаар сахиха гэһэн уялга аба-
на.

Дэлхэйн коммунис хүдэлөөндэ то-
хёолдохоёо байгааша һандарал хубаа-
ралгын аюулые болюулхын тулада
коммунис хүдэлөөнэй ниитэ хараа бо-
долдо хитад хүтэлбэрилэгшэдэй тэхэ-
рин бусахань, марксистско-ленинскэ
партинуудта эсэргүүгээр хэжэ байһан
политическэ тэмсэлээ болюулхань,
коммунис хүдэлөөн доторхи хани ха-
рилсаануудайнгаа ленинскэ ёһо гу-
рим баримталан, партинууд хоорон-
дохи арсалдаануудаа болюулхань
шухала.

Интернациональна холбоо барисаа-
нуудаа, аха дүү партинуудайнгаа ха-
рилсаануудые саашадаа үргэдхэхэ ба
бүхэжүүлхэ гээшэ, уулзалганууд бо-
лон зүбшэлдөөнүүдые саг үргэлжэ
хэжэ байха гээшэ коммунистнуудай
бүхэдэлхэйн армиин бата нэгэдэлые
бэхижүүлгэдэ туйлай ехэ удха ша-
нартай.

Коммунистнуудай уласхоорондын
шэнэ зүблөөн хадаа бата нэгэдэлэй
түлөө тэмсэлдэ шухала шатань бо-
лохо байгаа бшуу. Дэлхэйн бүхы ню-
тагуудай компартинуудай олонхинь
иимэ зүблөө түргэн зарлахые хүсэнэ.

Хитадай хүтэлбэрилэгшэд хадаа
иимэ зүблөө зарлаха хэрэг али боло-
хоор хойшонь татаха гэһэн ябуулга
улам бүри элитээр хэжэ байна. Иимэ
ябуулгын тэдээндэ яахадаа хэрэгтэй
болоһыень тэдэнэй мэдүүлгэнүүд бо-
лон ябуулганууд хүсэд дүүрэнээр ха-
руулна: коммунис хүдэлөөндэ өөһэ-
дынгөө һүйдхэлтэ муухай ябуулгые
саашадаа дэлгэрүүлхынь тулада, тэ-
дэнэй заабаряар хүдэлдэг шэнэ шэнэ
«партинуудые» байгуулхынь тулада,
зохихо оронуудай марксистско-ленин-
скэ партинуудта эсэргүүсэн тэмсэл
хэхынь тулада.

Марксистнууд-ленинецүүд эбээ та-
һарха хүсэлэнгүй. Зүгөөр бата нэгэ-
дэл хадаа гол шухала буултануудые
хэхэ аргаар туйлагдаха зэргэгүй.
Тэрэшэлэн бата нэгэдэл өөрөө зүн-
дөө ерэхэгүй. Хитадай хүтэлбэрилэг-
шэдэй һүйдхэлтэ ябуулгануудһаа
тохёолдоһон һандаран хубааралгын
аюулые болюулхын тулада маркси-
стско-ленинскэ партинуудай хамтын
хүсэл оролдолгонууд хэрэгтэй.

Уласхоорондын коммунис хүдэ-
лөөнэй хүсэнүүдтэ, гансахан зүб, ле-
нинскэ замаар зорихоор тэрэнэй шии-
дэнхэй байһанда КПСС этигэнэ. Дэл-
хэйн коммунис болон хүдэлмэришэ-
нэй хүдэлөөнэй тохёолдоһон бэрхэ-
шээлнүүдээ дабажа шадаха байһанда,
ниитэ уг зорилгонуудайнгаа түлөө
тэмсэлдэ өөһэдынгөө зэргэнүүдые
улам бүри нягтаар жагсааха байһан-
дань совет коммунистнууд батаар
найдана.

Экономическа хүгжэлтынгөө хоёрдохи табан жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэнь Афганистанда Советскэ Союз хани ёһоной ехэ туһаламжа үзүүлдэг. Совет мэргэжэлтэд афган хүдэлмэришэдтэй хамта хада хүбшэ соогуур гараһан харгынуудые заһана. Джалалабадай дулаан нютагууд соогуур каналнуудые малтана, ороной хойто талын хубида нефтиин болон газай скважинануудые үрэмдэнэ, Наглада ГЭС барина, гэр баридаг комбинат бодхоно. Зураг дээрэ: Нагладахи ГЭС-эй барилга дээрэ. Совет мэргэжэлтэ ахалагша инженер В. Я. Шерскоковтой (тэг дундань) афган барилгашад хөөрэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Манай амар мэндэ зоригжуулдаг лэ таанарые, аха дүүнэрнай!

Бразилиин патриодуудые хэһээжэ мүрдэжэ байһан тушаа

Хархис хара үзэлтэнэй зоргоороо
аашалжа байһан тухай сошордомтой мэдээн Бразилиһаа үдэр бүри аб-
тана. Уридшалан бэлдэһэн списогэй
ёһоор хүнүүдые олоор барижа хаана,
элдэб политическэ, профсоюзай, нии-
тын эмхи зургаануудта, газетэнүүдэй
редакцинуудта, номой хэблэлэй га-
зарнуудта доботолго хэжэ, хэрзэгы
хэһээлтэ үзүүлжэ, хүнэй эдлэхэ эрхэ
хүл дороо дэбһэнэ. Хүнүүдые бари-
жа хааһан, хашалан үзүүлһэн, ажал-
һаа гаргажа хаяһан тухай мэдээсэл
бүхы үнэн сэхэ хүнүүдэй һанааень
зобооно.

Ажалшадай суглаа, жагсаал хэхые
хорибо. «Жорнал до Бразил» газетын
бэшэһэнэй ёһоор, апрелиин 29-нэй
һүни хүдэлмэришэдтэ «Майн Нэгэнэй
бэлэг» барюулаа гэбэл, профсоюзна
хүдэлөөнтэй холбоо барисаатай хоёр
мянга гаран хүниие тэрэ һүни бари-
жа хаагаа. Рио-де-Жанейрын портдо
тэрэ зоргоороо аашалалгын эхилхэ
багта хэдэн арбаад хүн тушаагдаа.
Сан-Паулада портовой албa хаагша-
дай профсоюзай мүнгэ һан баридаг.
Бразилиин портовой хүдэлмэришэдэй
Федерациин гэшүүн, хүдэлмэришэдэй
дунда хүндэтэй патриот, залан сэхэ
зантай Сержио Мартиниие түрмэдэ
хааһан байна.

Бразилиин газетэнүүдэй мэдээсэ-
һэнэй ёһоор, актриса Клендэ Яко-
нис, пианист Сесар Пагани, драма-
тург Альфредо Диас Гомес болон
соёлой бусад хүдэлмэрилэгшэдые ба-
рижа хаанхай. Рио-Гранди-ду-Сул
штадай Санта-Мария хотодо хүндэ
үбшэндэ нэрбэгдээд хэбтэриин боло-
һон журналист, «А Сидаде» газетын
директор тушаагдаа, бүхы дэлхэйн
хүн зоной харaһаар байтар иимэ бу-
зар юумэ хэгдэжэ байнал.

Политическэ үзэлэй түлөө түрмэдэ
хаагдаһан хүнүүдэй тоонь, «О Глобо»
гэжэ бразильска газетын бэшэһэнэй
ёһоор, бүри май һарын эхеэр арба
мянтаһаа халяад байһан юм. Теэд
хүнүүдые барижа хаалга үргэлжэл-
һээр. Орон доторoo хүндэтэй олохон
ажал ябуулагшад, тэдэнэй дунда пар-
ламентын гэшүүд арбан жэлээр поли-
тическэ эрхэеэ хаһагданхай.

Теэд, иигээд лэ дүүрэнэгүй. Мүн
Бразилиин тэдэ газетэнүүдэй бэшэ-
һэнэй ёһоор, тушаагдаһан хүнүүдые
аладаг, алхидаг, баһадаг, доромжолдог
байна. Жэшээнь, Пернамбуко штадай
губернатор Мигел Арраистай суг
ажаллаһан Грегорио Бесерра гэгшые
айхабтар бүдүүлигээр доромжолһон
тухайда «О Глобо» газетэһээ мэдээ-
бди. Тэрэ хүнэй толгойе буугай хүр-
зөөр биса сохёод, хубсаһыень таһар
удар татажа хаяад, нюсэгэн шахуу
болоһон тэрэниие Ресифи городой гу-
дамжаар тууһан байгаа. Тиигээд түр-
мэдэ оруулһанайнь һүүлээр удангүй
«зүрхэнэй үбшэнһөө» наһа бараа гэ-
нэ.

«Коррейо да манья» газетэдэ бэшэ-
һэнэй ёһоор, Минас-Жерайс штадай
түрмэдэ банкын албa хаагшадай
профсоюзай отделениин түрүүлэгшые
ехээр тамалһан, мүн Бразилиа хотын
һахилтан Лаже гэгшые таһа сохижо
хаяһан байна.

Байа штадай полицияархин метал-
лургнуудай, түмэр харгынхидай
профсоюзай байшанда, Сан-Паулада
«Грижалбо» гэдэг номой хэблэлдэ
доботолһон байгаа. Тэндэ философи,
хуули ёһо, түүхэ домогто хамаадаха
хэдэн мянгаад ном һудар үгы хэгдээ
гэжэ «Коррейо да манья» газета мэ-
дээсэнэ.

Ниитын, энгэй библиотекэнүүд
«һүйдхэлшэ» номуудһаа сэбэрлэгдээ.
Нэгэ радиостанцида бүхы совет пла-
стинкануудые, тэрэ тоодо Чайков-
скиин, Рахманиновай, мүн бусад оро-
дой классигуудай зохёолнуудые буул-
гажа абаһан пластинкануудые, хуу-
ляар хуряажа абаа.

«Энэ хадаа 400 гаран жэлдэ үзэ-
һэн хашалан зоболонһоомнай долоон
доро байнал. Үнэхөөрөө хорото ааша
гээшэ энэл даа» гээд Бразилиин
«Коррейо да манья» газетэ бэшэнэ.

Бразилида хархис хара үзэлтэнэй
зоргоороо аашалжа байхадань, улад
зон дураа гутангүй яаха гээшэб! Тэ-
рэ аашыень бүхы дэлхэй дээрэ хаана
яанагүй буруушаана. Совет профсою-
зуудай хүдэлмэрилэгшэд, бидэнэр тэ-
рэ буруушаалгадань хамжаад, Брази-
лиин ажалшадтай һаналаа нэгэдэнги
байһанаа элирхэйлэн мэдүүлнэбди.

П. ПИМЕНОВ.
ВЦСПС-эй секретарь.
(АПН).

Шамайе ямараар ханганаб?

АМЖАЛТА ӨӨРӨӨ ЕРЭДЭГГҮЙ

Хүдөө нютагай ажалшадые хэрэг-
тэй эд бараагаар саг соонь, һайнаар
хангаха тушаа суглаан, зүблөөн
дээрэ яһала хэлсэгдэдэг. Нээрээшье
үбэлжэлгын гү, али бэшэшье үедэ
малшад, таряашадые хангаха гээшэ-
мнай хүндэтэйшье хэрэг aaб даа.
Илангаяа энэ уялга сельпо, аймпотребсоюз, совхозрабкооп, Буркоопсоюзда сэхэ хабаатай. Манай рес-
публика дотор түрүү сельпонууд
олон. Гансал эд бараа худалдаха
түсэбөө дүүргэһэн предприятинуудые
түрүү гэжэ тоолохо болоо һаа, ал-
дуушье боложо магад. Худалдаа най-
мааанай предприятиие олон тээһээнь
хаража үзэхэ зэргэтэйбди. Энэ ушар-
та Хориин сельпогой ажал хэрэгые
хаража, шэнжэлжэ үзэхэдэ болоно.

...Июнь һарын эхин. Зунай ду-
лаахан, халууншье үдэрнүүд эхилбэ.
Анаагай совхозой 5-дахи фермын
нэгэ гүүртэ дээрэ автолавка тооһо
бурьяса гүйлгэжэ ерэбэ. Жолоошон-
наймаалагша Тожил Лушанов каби-
на сооһоо гарана:

— Нүхэд, хубсаһа угаадаг хоёр
машина асарааб.

— Һүүе! Одоол захяашамнай аса-
рагдаба хаям. Хүрөөш, Тожил,—
гэжэ нэгэ хүгшөөргэ эхэнэр баяр-
лашаба.

— Автолавкамнай бидэндээ ходо
ерэхэ, хэсүүл гоё болоод байна.
Сельпогоймнай ноёд хүдэлхэдэжэ
эхилээ бы.

— Юу хэлээ гээшэбта? Сельпо-
мнай республика соогоо 1-дэхи һуу-
ри эзэлнэ ха юм. Бидэш гайтайл бо-
лоод байнабди.

Иимэ хөөрэлдөөнэй гараханшье
зүб һэн. Юуб гэбэл, Хориин сельпо
республика соогоо түрүүлжэ ябана.
Ажал хэрэгынь урагшатай, амжалта-
гай.

Хори тосхоной юрын нэгэ магазин
— номой магазин соо ороод үзэгты.
Һаруул, уужам гээшэнь. Эндэ но-
муудай выставкэ, витринэ гоёор, зо-
хидоор эмхидхэгдэнхэй. Худалдан
абагшад тагуудай хоорондуур ябажа,
абаха номоо шэлэнэ, ирана, бага са-
га уншаадшье үзэнэ. Номуудыншье
олон янзын, ородой классигуудай бо-
лон хари оронуудай зохёолшодой но-
муд нюдэ баясуулан жэрылдэнэ. Со-
вет үеын уран зохёолшодой. Буряа-
дайшье бэшээшэдэй зохёолнуудай
түсхай таг омогорхол түрүүлнэ.

— Ном худалдаха һара бүриин-
гөө түсэб 120—130 процент дүүр-
гэгшэбди. Энэмнайшье даа, дүүргэ-
дэхэл, хэгдэхэл ажал. Уншагшадтай
ехэхэн хүдэлмэри хэнэбди. Тэдэнэй
захилаар бидэ номуудые асарнабди.
Мүн ном тараалгын һара соо һур-
түүлиин һурагшад, олониитын
эдэбхитэдэй хүсэ, оролдолтые хэрэг-
лэхэ тэжэ эрмэлзэнэбди. Һанаад
үзыт. Хэдэхэн ном бариһан һураг-
шын гү, али ехэшье хүнэй гэртэшни
орожо ерэхэдэ, ном худалдажа абаа-
гүйдөө аргашнигүй. Һэшхэлшни тэй-
шэхэгүй,—гээд, номой магазиние
даагша Елизавета Семеновна Дор-
жиева хөөрэнэ.

Нээрээшье Хориин сельпо дотор
түрүү наймаалагшад олон. Тооложо
барамаар бэшэ гэлтэй. 26 магазин,
киоск, столовонуудай 14 предприя-
тинь коммунис ажалай үндэр нэрэ
зэргын түлөө тэмсэнэ. «Совет коопе-
рациин отличник» гэһэн тэмдэгтэ 6
хүн хүртэнхэй. 1964 оной нэгэдэхи
кварталдахи эд бараанай эрьесын тү-
сэбые сельпо 109 процент дүүргээ.
Энэмнай үнтэрэгшэ жэлэй энэ са-
гайхида орходоо 72.300 түхэригээр
үлүү эд бараа хүн зондо худалдаһан
болоно бшуу. Мүн хүдөө ажахын
продукт бэлэдхэхэ түсэбөө сельпо
320 процент дүүргээ.

Энэ амжалта хайшан гэжэ туйлаг-
дааб? Хамагай түрүүндэ нүүдэл
наймаае хориинхид һайнаар эмхид-
хээ гэжэ тэмдэглэлтэй. 2 автолав-
кань саг үргэлжэ холын малшадта
ябажа, шухала эд бараа худалдажа
байдаг. Жолоошод-наймаалагшад
Лушанов Бабадаров хоёр һара бү-
хэнэйнгөө түсэб хододоо үлүүлэн
дүүргэдэг, малшад, хонишодой за-
хилаар хэрэгтэй эд бараaень саг
соонь асардаг юм. Сельпогой хан-
гадаг малшадай 52 гүүртэ, отара,
8 полевой станда ажаһуугшад эд
бараанай, эдеэ хоолой талаар заа-
ханшье хохидол үзэнэгүй гэхэдэ ал-
дуу болохогүй. Олохон газарнуудта
наймаалагшагүй ларёк, киоскнууд
нээтдэнхэй.

Олоной дунда ойлгуулламжын хү-
дэлмэри ябуулха гээшэмнай мүн лэ
шухала хэрэг aaб даа. Худалдаа
наймаанай хүдэлмэрилэгшэд политһу-
ралсалда ябалсадаг. «Совет наймаа-
лагшын нэгэ хүндэ», «Арадай эги-
гэл юунһээшье үнэтэй» гэһэн лек-
ци, хөөрэлдөөнүүд хэдэн олон пред-
приятинуудта үнгэргэгдөө гээшэб!
Хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин аша
үрэ харагдаа: мүнгэнэй үрилтэ,
хулгай нэгэшье дахин үзэгдөөгүй.

Худалдаа наймаанда — түрүү шэ-
нэ онол арга! Иимэ уряа доро хо-
риинхид ажаллана. Элдэб яндын бүд
наймаалдаг 7-дохи магазинда орогты.
Наймаалагша Александра Фёдо-
ровна Косыгина эелдэр налархай
зангаар таниие угтаха байха.

— Витринэ, выставкэдэ ехэхэн
анхарал хандуулнабди. Шэнэ моодын
хубсаһа оёходо ямар бүд таарамжа-
тайб? Ямар шарайтай хүндэ ямар
бүд зохихоб? Уужамаар гү, али бэеэ
бариһаншуугаар оёходо дээрэ гү?
Хүн зоной бүд шэлэлгэндэ гуһалнаб-
ди,— гэжэ тэрэ хөөрэхэ.

Сельпогой 11 магазин бригадна
аргаар ажаллана. Энэмнай нэгэ та-
лaaраа наймаалагшын харюусалга
дээшэлүүлнэ, нүгөө талаараа магази-
най ажаллаха үдэрэй гурим ута
болгогдоно ха юм. Түсхай эд бараа
худалдаха магазинуудые олоор нээ-
хэ гэһэн уряае хориинхид эгээл тү-
рүүлэн халан дэмжээ. Мүнөө гута-
лай, бүд эдэй, оёмол эдлэлнүүдэй,
культурна хэрэгсэлнүүдэй, ажахын
түхай магазинууд Хори тосхондо
бии.

Амжалта юунһээ эхитэйб? Мага-
зинуудай хоорондохи социалис мү-
рысөө шаламараар эмхидхэһэн сель-
погой 162 хүдэлмэрилэгшэдэй 40
процентнь коммунис ажалай үндэр
нэрэ зэргын түлөө тэмсэнэ. Хүн зо-
ноо һайнаар хангаха, коммунис
ёһоор ажаллаха, ажаһууха, саашадаа
мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ гэһэн
уряа доро хүдэлдэг Хориин сельпо-
гойхид республика соогоо түрүүл-
жэ, Роспотребсоюзай болон потреб-
кооперациин, гүрэнэй худалдаа най-
мааанай хүдэлмэрилэгшэдэй профсо-
юзай ЦК-гай дамжуулгын Улаан туг,
1-дэхи мүнтэн шанда һаяхан хүртэ-
бэ.

Хориин сельпогой коллектив эр-
мэлзэл, зоригоор бадаранхай. Хахад
жэлэй түсэбые июниин 25 болотор
дүүргэхын түлөө тэдэнэр тэмсэжэ
байна. Хүн зоноо эд бараагаар, эдеэ
хоолоор һайнаар хангаха хэрэгтэнь
түгэс ехэ амжалта хүсэебди.

Д. ТОПОРКОВ.
Буркоопсоюзай эмхидхэлэй
таһагай начальник.

ФНО-гой ЦК-гай пленум

АЛЖИР, июниин 9. (ТАСС). ФНО (Национальна сүлөөрэлгын фронт) гэжэ партиин Центральна Комитедэй пленум үсэгэлдэр Алжирта нээгдээ.

«Революционно баазые үргэдхэхэ, партиие бүри демократическа шэнжэтэй болгохо, эмхидхэлэй талаар шэнэдхэн хубилгаха» зорилготойгоор партийна байгуулалтын асуудалнуудые пленумдэ хабаадагшад хүдэлмэрилжэ ороһон түрүүшынгээ үдэр зүбшэн хэлсээ гээд Алжирай хэблэл заана.

Муниципальна һунгалтануудые үнтэргэхэ тухай асуудал пленум дээрэ мүн лэ хаража үзэгдөө.

ФНО-гой Центральна Комитедэй пленум хэдэн үдэрэй турша соо үргэлжэлхэ. Дээрэ дурсагдаһан асуудалнуудһаа гадна, аграрна реформо тухай асуудалые, тэрэшэлэн революцида харша бүлэгүүдтэй тэмсэхэ хэмжээнүүдые пленум хаража үзэхэ гээд «Пепль» гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

ТОБШОХОНООР

△ Үнинэй коммунист Клод Берридж Англиин машина бүтээлгын промышленностиин хүдэлмэришэдэй нэгэдэмэл профсоюзуудай гүйсэдкомдо дахинаа һунгагдаа.

△ США-тай худалдаа наймаанай хохидолтой договорой баталһанһаа боложо Венесуэла жэл бүри 8 миллион долларой гарзада ороно гээд Экономикын министр Мануэль Эганья Худалдаа наймаанай палатын, үйлэдбэриин асуудалай талаар палатын XX Национальна Ассамблей дээрэ мэдүүлбэ. Экономикын министр США-гай экономическа политикые ехээр шүүмжэлээ. Тус политика орондомнай туйлай ехэ хохидол асарна гээд тэрэ онсолон тэмдэглэбэ.

△ Июниин 9-нэй үдэшэ Эквадорто газар ехээр хүдэлөө. Эквадорой ниислэлһээ баруун урагшаа 125 километр газарта байдаг Санто-Доминго-Делос-Колорадос городто хэдэн арбаад гэрнүүд һандараа. Эсмеральдас провинцитай холбоо таһалдаад байна.

△ Ирландиин эрье шадар, 400 миль газарта США-һаа Европо руу ниидэжэ ябаһан Американ реактивна «Ф—100» гэжэ истребитель гэмтэжэ, Атлантическа океан руу унаа. Лётчигынь парашютаар һурэжэ буугаа. Мүнөө үедэ тэрээниие бэдэржэ байна.

△ Мендос городто фашис үзэлтэй хэдэн залуушуул Аргентинын коммунис партиин ЦК-гай гэшүүн Бенито Марианетти гэгшын гэртэнь минэ табиһан байгаа. Тэһэрэлгын болоходо дүтэ байһан хэдэн гэрнүүдэй шэлнүүдынь бутараа. Хүн алуулаагүй.

△ Урда Вьетнамда холерэ үбшэн дахинаа дэлгэрбэ. Һүүлшын хоёр долоон үдэрэй туршада ороной хоёр провинцида 377 хүн энэ үбшэндэ нэрбэгдээ, тэрэнэй 14-ниинь наһа бараа.

△ Даниин премьер-министр Отто Краг Вашингтон ерэбэ. Тэрэ президент Джонсонтой, Гүрэнэй секретарь Расктай, мүн Гадаадын хэрэгүүдые эрхилдэг сенадай комиссиин гэшүүдтэй уулзаха юм.

(ТАСС).

„Эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгэй аша туһада“

ОСЛО, июниин 10. (ТАСС). «Хүндэтэйгээр хүлеэнэбди!» гэжэ Хрущевто бидэ хэлэнэбди,—гээд «Акерс Механиске Веркстед» гэжэ Норвегидэхи эгээн томо судоверфиин ажалшад мэдүүлнэ Норвегиин хүдэлмэришэнэй партиин центральна органой «Арбейдербладет» газетэ соо толилогдоһон резолюци соо иигэжэ хэлэгдэнэ. «Советскэ Союзай премьер-министрэй манда айлшалга хадаа тон ехэ удха шанартай юм. Хрущев—мантай хүршэ гүрэнэй элитэ ехэ хүтэлбэрилэгшэ мүн. Һаяын үдэрнүүдтэ Норвеги болон хойто оронуудта Хрущевой айлшалжа ерэхэ ушар хүйтэн дайнай аюул зайсуулха хэрэгтэ туһатай байха гэжэ бидэ тоолонобди» гээд резолюци соо хэлэгдэнэ.

Советскэ Союзай болон Норвегиин гүрэнэй ажал ябуулагшадай хоорондо болохо хөөрэлдөөнүүд манай оронуудай хоорондо худалдаа наймаа хүгжөөхэ, культурна харилсаа холбоо бэхижүүлхэ, хоёр оронуудай профсоюзуудай хоорондохи холбоо гүримшүүлхэ гэжэ найданабди. Советскэ Союзтай эдэ һалбаринуудаар эдэбхи ехэтэй холбоо байгуулга хадаа дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала удха шанартай хубита болохо юм гэжэ бидэ тоолонобди гээд резолюци соонь тэмдэтлэгдэнэ.

МАКАРИОС: Кипртэ добтолон орохо аюул тохёолдоод байна

НИКОЗИ, июниин 10. (ТАСС). «Турциин талаһаа Кипртэ эсэргүү ээрхэг түримхэй добтолго хэхэ оролдолгые, Кипр тушаа тэрэнэй дамжуулдаг бүхы политикые зүбшэн хэлсэхын тула Аюулгүйн Советтэ дахинаа хандаха баатай болонобди» гээд Аюулгүйн Советэй заседаниие түргэн болзор соо зарлаха гэһэн гүйлтатайгаар Кипрэй ООН-до хандаһантай дашарамдуулан, президент Макариос иигэжэ мэдүүлбэ. «Турциин правительство, — гээд президент үргэлжэлүүлнэ, — ООН-ой Уставые, илангаяа Аюулгүйн Советэй мартын 4-дэ, 13-да баталан абаһан резолюциие огто хэрэгсээнэгүй, зэбсэгтэ хүсэнүүдээ элсүүлжэ, Кипртэ ээрхэг түримхэй добтолгын сахэ аюул тохёолдуулаад байна. Турциин сэрэгэй самолёдууд Кипрэй агаарай хилые нэгэтэ бэшэ эбдэһэн, Кипртэ байдаг Турциин террористнуудта буу зэбсэг эльтээһэн байна.

Турциин корабльнууд Кипрэй республикын далай дээгүүр гарадаг хилые булимтаран ородог. Кипртэ һүйд татадаг хүсэнүүдые буу зэбсэгээр хангахын тула эдэ корабльнуудһаань отрядуудые буулгадаг. Турциин правительство иимэ ээрхэг түримхэй ябуулгануудаараа мүнөө үедэ Кипртэ байдаг ООН-эй сэрэгүүдэй үүргэ дүүргэхэдэнь һаад татана, эндэхи районой эб найрамдалта байдалда аюул тохёолдуулна.

Занзибарта экономическа шэнэдхэлгэнүүд хэгдэнэ

АККРА, (ТАСС). Национальна экономикоёо бэхижүүлхэ зорилгоор Занзибар экономическа шэнэдхэлгэнүүдые хэбэ. Революционно Советэй шиидхэбэриин ёһоор энэ жэлэй эсэс хүрэтэр бүхы предприятинууд гүрэнэй мэдэлдэ абтаха юм.

Гана ньюс гэжэ агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, үхибүүдые ажал хүдэлмэридэ ябуулха хэрэг Занзибарта хоригдоо. Англиин колониальна дарлалтын үедэ феодалнууд үхибүүдые хүшэр хүндэ ажал хүдэлмэридэ хэрэглэдэг байгаа бшуу. Энэ тогтоолые сахяагүй ээзэд баяшуул 4 жэлэй болзороор түрмэдэ хаагдаха хүрэтэрөө шангаар хэһээгдэхэ байна.

Ажаллажа байгаад һуралсаа

Хориин хүдөөгэй залуушуулай үдэшын дунда һургуулида шалгалта дүүрөбэ. Олон һурагшад хүдэлжэ байгаад үдэшэниинь эрдэмэй дээжые шудалаа. Л. Алексеев, Р. Мугламов, Н. Кидаев, Н. Сангаева, Р. Базарова гэгшэд дунда һургуули дүүргэлгын шалгалта эрхим сэгнэлтэтэйгээр бариба. Тиихэдэ 8-дахи классые Л. Шулунова, А. Тархаев, Гадьянова гэгшэд һайнаар дүүргээ.

Н. ХАЗУЕВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи, хоёрдохи хуудаһануудта: «Москвада боложо байгаа РСФСР-эй Верховно Советэй сесси тухай тоосоон. Москвада Т. Г. Шевченкын дурасхаалай хүшөө нээхэ үедэ 1964 оной июниин 10-да болоһон митинг дээрэ Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгэ; «Космос-32» гэжэ газарые тойрон дабшаха хэмэл одоной табигдаһан тухай ТАСС-ай мэдээсэл толилогдобо.

ЭЖЭЛ ДУРБЭН

Эдэнэр хэниинь хэн гэшэгүй эжэл нүхэд, эрхим хүдэлмэришэд. Заводойнгоо бусад нүхэдтэй хамта булад шудхалсана, замда ябаха состав заһабарилалсана, хүнүүдые зөөдэг вагон һэльбэлсэнэ.

Эдэ нүхэднай ажалда үнэн шударгыгаар хандадаг, хэһэн хүдэлмэреэ шанартайгаар дүүргэдэг юм.

Ажалайнгаа үдэрэй һүүлээр хэлэгүйшүүлэй үдэшын һургуулида һуралсадаг. Тэрэшэлэн эдэнэрые заводой библиотекэдэ, кинотеатрта, футболой нааданда харахат.

Эбтэй эмхитэй эдэ дүрбэн бэе бэеэ хүндэлэлсэн, шудалһан мэргэжэл дээрээ — модошо дархашуул байһандаа омогорхонод. Эрхим ажалаараа шалгарһан эдэ дүрбэн коммунис ажалай ударнигууд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Н. Волков, О. Намсараев, А. Головчан, М. Сотников урда үдэрэйнгөө хэшээлдэ үгтэһэн даабари тухайгаа зүбшэн хөөрэлдэжэ байна.

В. КАТОК,
фотонь авторай.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Гурбадахи хуудаһанда: «Буряадай комсомолой 40 жэлэй ойдо» гэһэн рубрика доро ВЛКСМ-эй обкомой агитаци, пропагандын таһагые даагшын орлогшо Р. Гармаевай «Хүдэлмэришэнэй зэргэдэхи һуури» гэһэн гаршагтай статья; Ажалшадай зунай амаралтые ямараар эмхидхэжэ байһан тухай шалгалтын бригадануудһаа ороһон материалнууд; «Буряадай АССР-эй географи» гэһэн 8-дахи класста үзэхэ ном тухай Н. Фадеевэй шэнжэлэл толилогдоо.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй Буряадай обкомой соёл сурт... лай таһагай үмэнэһөө гаргагда... «Агитаторай блокнодой» ээлжэ... номер хэблэлһээ гараһан туха... мэдээсэл толилогдобо. «Агитат... рай блокнодой» энэ номер Бурядай комсомолой 40 жэлэй ой... бүримүһэи зорюулагдаһан бай... Мүн энэ хуудаһанда республи... мнай хуушанай һургуули боло... — Улаан-Үдын кооперативна тех... никум тухай тэмдэглэл; Уласхо... рондын байдалаар олон һони... дээсэлнүүд ниитэлэгдэбэ.

Соёл культурын гуламтануудаар

Еохор наадан, хатар

Ёохор гэхэдэ улаан-үдынхид, гансашье эндэхид бэшэ, хүдөө нютагуудһаа город ерэһэн хүнүүд амаралтын парк руу шэглэдэг гээшэ ааб даа. Гайхалшьегүй. Ёохор наадаха, арадайнгаа аман үгын алтан шэмэ болохо дуу дуулаха газар ондоо тээ үгы бшуу. Тиимэһээ ёохорой тэрэ талмай мүнөө жэл үргэдхэгдэжэ, олон хүнэй наадаха аргатай болгогдоо. Тэрэниие тойруулагдан хүнүүдэй һууха һандали табигдаа. Ёохорто дуулаха дуунай үгэ заһабарилагдажа байха юм. Тэрээндэ республикын композиторнуудай үүргэ тон ехэ.

Тэндэхи хатар танцын талмайшье һайнаар заһабарилагдажа, шэнэ шала дэбдигдээ. Хана харшань шэрдэгдээ. Тиигэжэ тэрэ талмай наадагшадай һанаа сэдьхэл баярлуулмаар, нюдэндэ уринаар харагдадаг болгогдонхой.

Ленинград, Ленинград...

Ленинград — бэлигтэ хүгжэмшэдые бэлэдхэдэг хяһа гээшэ бээз. Тэндэ Буряадаймнай олохон артистнар һуралсажа ерэһэниинь мэдээжэ. Жэшээнь, СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоин болон бусад дурсагдаһан консерваториие дүүргэгшэд болоно. Республикамнай өөһэдынгөө бэлигтэ хүбүүд, басагадаа консерваторидо эльгээдэг заншалтай болонхой.

Улаан-Үдын хүгжэмэй училищишье эрхим дүүргэжэ гараһан залуу үетэниие Ленинград, Москва болон бусад городуудта эльгээдэг. Мүнөө жэл училищиие түгэсхэһэн Тушимилов, Санжиев, Игнатьева гэгшэд Ленинградай консерваторидо һуралсахаяа ошохонь.

Шалгалтада шалгарагшад

Улаан-Үдын ЛВРЗ-гэй дэргэдэхи хүүгэдэй хүгжэмэй һургуулида үсэгэлдэр шалгалта болобо. Һургуулиие 15 эдиршүүл дүүргээ. Тэдэнэй зариманиинь эрхим сэгнэлтэ абажа, шалгалтада шалгарба. Һургуули дүүргэгшэдэй табан хүниинь Улаан-Үдын хүгжэмэй училищида һуралсахаар зууршалагдаба.

С. АНГАБАЕВ.

КАПИТАЛАЙ ОРОНУУДТА АНГИИН ТЭМСЭЛ ШАНГАДАНА

АНГЛИ

Байдалаа һайжаруулха эрилтэ хэдэг ороной ажалшадай забастовочно хүдэлөөн улам үргэдэнэ. Ньютон-Уиллоуз городто июниин 3-һаа шахтернуудай забастовко үргэлжэлжэл байһаар. Үдэр ерэхэ тудам шэнэ шэнэ хүдэлмэришэд тэдэнтэй хамтаралсана. Забастовко хэгшэд салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэнэ.

Мүн лэ иимэ эрилтые дэмжэн Бригхаустахи шудхалаагай заводой 200 хүдэлмэришэн забастовко соносхоо. Өөрынгөө профсоюзые ээзэд баяшуулда мэдэрүүлхын түлөө Шипли городой бүд нэхэгшэд долоодохи һарын турша соо тэмсэжэл байһаар. Забастовко хэгшэдтэ туһаламжа үзүүлхын тулада нютагай предприятинуудай хүдэлмэришэд 10 мянга шахуу фунт стерлинг сутлуулаа.

США

Нью-Йоркдохи Бродвейскэ театрнуудай артистнууд забастовко хэхэбди гэжэ заналта хэнэ. Хоёр театрай артистнууд июниин 7-до забастовко эхилээ, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ тухай тэдэнэй эрилтэнүүдые хангахаһаа захиргаанай арсаад байгаа һаань үлдэгшэ 17 театрай артистнууд забастовко соносхохобди гэжэ мэдүүлһэн байна.

Америкын театрнуудай олонхи хүдэлмэрилэгшэдэй ехэ хүшэр байдалтай байһан тухай ямар баримта гэршэлнэб гэхэдэ, 13 мянган артистын —профсоюзай гэшүүдэй ойролоо 752 артистнь Бродвейн театрнуудта хүдэлмэрилдэг; үлдэгшэдынь саг зуурыншье хүдэлмэригүй байха юм.

ИТАЛИ

Италиин хоёр миллион шахуу батрагууд, хахадаар хүдэлэгшэд, арендаторнууд июниин 7-ной үглөөгүүр забастовко эхилээ. Профсоюзна нэгэдэлнүүдэй шиидхэбэреэр энэ забастовко соносхогдоһон байгаа. Батрагуудтай бүхы орон дотор нэгэн адли ажалай хэлсээ баталха тухай хэлсээ эхилхыень, хахадаар хүдэлэгшэдтэй болон арендаторнуудтай мүн лэ иимэ хэлсээ баталха талаар таһалдуулагдаһан зүбшэл хөөрэлдөөе үргэлжэлүүлхыень газар эзэмдэгшэдэй томо нэгэдэлнүүдые баалхаха гэжэ таряашад оролдоно. Хахадаар хүдэлхэ тухай мүнөө Италиин парламентда зүбшэн хэлсэгдэжэ байһан шэнэ хуулиин ажалшадай аша туһые харан зохёогдоһон байха, ургаса хуряалгын болон хубаарилгын эхилтэр баталан абтаха тухай тэдэнэр эрилтэ хэнэ.

КОЛУМБИ

«Суавитес» гэжэ бүд нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэдэй забастовко илалта түгэлдэрөөр дүүрээ. Тус забастовкэ энэ жэлэй февралиин эхинһээ хойшо үргэлжэлһэн юм. Салин хүлһэ дээшэлүүлхыень, бусад хэдэн эрилтэнүүдыень фабрикын ээзэдэй дүүргэхыень хүдэлмэришэд баадхаа.

Мүнөө үедэ Колумбида зургаан забастовко үргэлжэлжэл байһаар. «Авианка» гэжэ авиатранспортна компаниин 1.200 шахуу механигууд хоёрдохи неделиин турша соо забастовко хэжэл байһаар. Умда гаргадаг «Гасеосас Коломбианас» гэжэ заводой ээздтэй энэ предприятиин 1.200 хүдэлмэришэд үсэд шанга тэмсэл хэжэ байнхай. Тэдэнэр 140 гаран хоногой турша соо забастовко хэнэ. Валье гэжэ департаментда ондоо дүрбэн забастовко боложо байнхай. Ажалшад салин хүлһэ дээшэлүүлхэ эрилтэ хэнэ.

НИГЕРИ

Нигериин хүдэлмэришэд хоёрдохи неделиингээ турша соо забастовко хэжэ салин нэмээхэ эрилтэ хэнэ. Нигериин профсоюзуудай хүтэлбэрилэгшэд ажалай федеральна министртэй Лагосто уулзаа. Энэ уулзалгаһаань ямаршье үрэ гараагүй.

Нигериин хүдэлмэришэдэй бүгэдэ ниитын забастовкоһоо уламжалан, ороной экономическа ажабайдал хүсэд һаатаһан байна. Городуудта эдеэ хоолой болон бусад магазинууд хүдэлнэгүй. Уһаар болон электрын элшэ хүсөөр хангалга таһалдана. Почто хүдэлнэгүй. Нигериин радио болон телевидени дамжуулгаяа нилээд ехээр хорогоо. Лагосой болон бусад городуудай үйлсэнүүдтэ полициин болон сэрэгэй частьнуудай зэбсэгтэ отрядууд харуул харана.

Нигериин журналистнуудай союзай национальна гүйсэдкомой мэдүүлһэнэй ёһоор орон дотор забастовконуудай ямараар боложо байһан тухай мэдээсэлнүүдые абаха аргатай байхын тулада журналистнууд забастовкодо хабаадалсахагүй гэжэ шиидэ.

ЯПОН

Салин хүлһэ дээшэлүүлхэ ажалай эрхэ байдал һайжаруулха эрилтэнүүдые дэмжэн «Никко» гэжэ авиационно компаниин лётчигууд болон бусад хамһабариин хүдэлмэрилэгшэд забастовко хээ.

ЧИЛИ

Аконкагуа провинциин «Серро негро» гэжэ шахтын горнягуудай забастовко илалтаар дүүрээ. Горнягууд салин хүлһэеэ 58 процентээр дээшэлүүлгээ, горнягуудай бусад хэдэн эрилтэнүүдые дүүргэлтэ болгохыень ээзэд баяшуулые баадхаа.

МЕКСИКЭ

Рио Верде (Сан-Луис-Потоси штат) гэжэ бишыхан городой 400 багша забастовко соносхоо. Салин хүлһыень түлэхэ эрилтэ тэдэнэр хээ. Юуб гэхэдэ, муниципальна совет тэдэнэй салин хүлһэ хэдэн һараар бариһан байгаа.

(ТАСС).

БОКС ЕРЭЭДҮЙН МАСТЕРНУУДАЙ НААДАН

Боксоор городой түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн 3 үдэрэй туршада боложо дүүрэбэ. Мүрысөөндэ эдиршүүл, залуушуул болон эрэшүүл тус тустаа мүрысэһэн байна. Мүрысөөнэй түгэсхэл — гурбадахи үдэр эгээл һонирхолтой наадан болоо. Мүрысөөндэ арһан бээлэйн ёһотой мастернуудай гараашьегүй һаа, ургажа ябаһан нэгэдэхи разрядтай залуу спортсменүүд түрүү һууриин түлөө шадамар бэрхээр наадаба.

Габшагай түргэн, атаархама хүнгэн ябадалтай Николай, Бато Нимаевтан, хүдөө ажахын техникумэй багша Аюшеев, студентнэр Степанов, Доржиев, Сергеев болон бусад бултанай һайшаал, магтаалда хүртэнэ.

Рингдэ хоёрдохи разрядтай боксернууд Зориктуев, Суханов гэгшэд эдир залуушуулай эгээ бага бэетэйшүүлэй дундаһаа түрүү һуури булялдаба. Теэд Зориктуевын нүгөөдэеэ очкоогоороо булижа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Удаань багашаг бэетэй Нагаслаев Цибеновтэй хүсэ шадалаа үзэлсэхэдөө булиһан байна. Хойно хойноһоо һубарилдан рингдэ гараһан багашуул сооһоо Митхинов Карасевые, Цыбикжапов Лубсановые, Иванов Гусляковые, Нимаев Цибановые, Авдюшев Пахтусовые, Дугаров Северигиниие, Кравцов Дылгировые, Мангутов Корабенковые, Бардаханов Хлесткиниие шүүжэ, чемпионууд болоно.

Аха наһанай эдиршүүлэй дунда... Цырендондуков («Спартак»), ...сон («Труд»), Дармаев («Спартак»), Ольховатский («Спартак»), Бур... (Урожай), спортын һургуулиин ...лөөлэгшэ Нагаслаев, Батурин гэг... байгша оной чемпионууд боло... байна.

Залуушуул сооһоо Зүүн Сибир... технологическа институдай студ... Яша Цуй-Ю-Сен Куклинтай («Тру...») туласалдахадаа боксын бэрхэ тех... кэтэй байһанаа харуулжа шадаа... жэ һанагдана. Тиигэжэ хоёрдохи... ундаа залуу студентын бүри бү... байхадань, рингын судья тэдэ хоё... байлгажа, Цуй-Ю-Сенэй чемпион... лоһые соносхоно.

Тиигэжэ залуушуулай дундай... Цыренов (багшын институт), Цы... ков («Буревестник») чемпион... болобо. Эдэнэрэй удаа эрэшүү... дунда наадан болоо.

Сергеев («Спартак») Балдаев... («Иркутск») наадахадаа булюу б... хэ байжа, хоёрдохи раундаа нүх... дилэнэ. Бата Нимаев («Локомоти...») Николай Нимаевые (хүдөө ажа... институт) шүүжэ, түрүүшынхеэ... родой чемпион болобо.

Һүүлээрнь чемпионуудай нэрэ х... гэдэ Степанов («Буревестник»), Ш... танов («Спартак»), Доржиев («У...жай») гэгшэд хүртэбэ.

Д. БАЛДУЕВ.

АРАВИИН ХАХАД АРАЛАЙ УРДА ХУБИДА ЮУН БОЛОЖО БАЙНАБ?

Асуудал, харюугай БУЛАН

Араб арадуудай Советскэ Союзтай бата хани барисаатай болоһон тухай, тэрээнһээ уламжалан зохёон байгуулхы амгалан ажалай аша үрын бодото дээрээ харагдажа байһан тухай мэдээсэлнүүд бүхы дэлхэйн газетэнүүдтэ ехэ һуури эзэлнэ. Гэхэ зуура Араб Зүүн зүгэй зарим нютагуудһаа ондоо мэдээсэлнүүд — Аравиин хахад аралай урда хубида Англиин үүдхэһэн колониальна хюдалгын дайн тухай мэдээсэлнүүд — уншагшадай һанаае зобоона.

Иимэ ябуулганууд нэгэн доро, зэргэлээд шахуу боложо байна. Совет болон египет арадуудай баатар габьяата хамтын хүсөөр бүтээгдэһэн Асуанай хаалтын түрүүшын ээлжээнэй барилгын дүүрэһэнэй баяр ёһололдо Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущевой хабаадажа байха үедэнь, Суэцэй нүгөө талада, араб дайдын огторгойдо англиискэ реактивна «Хантернүүд» Урда Аравиин амгалан тосхонууд дээрэ хахад тонныш бомбонуудые хаяжа байһан юм.

Энээнтэй дашарамдуулан, «Вашингтон пост» гэдэг американскэ буржуазна газетэшье: «англичанинуудай үүдхэһэн энэ хорото муухай дайниинь Вьетнамда США-гай хэжэ байгаа дайнтай адлишуу» гэжэ бэшэнэ. Нээрээшье, тиимэл байна. Урда Аравида үшөө нэгэ хюдалсаан үүдхэгдэнхэй.

Англиин Дуглас-Хьюмэй консервативна правительство юун дээрэһээ иимэ түбэгтэй алхам хэхэ ушартай болооб? Энэ правительство нёдондо жэл нютагайнь зоной дура хүсэлые хараада абангүй, Урда Аравиин федераци тогтооһон юм. Тэрээниинь «шэнэ ёһоной колониальна дарлалтын үрэ» гэжэ Араб Зүүн зүгтэ тон зүб нэрлэһэн байна. Англиин зүгһөө Арабска Зүүн зүгтэхи далайн сэрэгэй ехэ бааза болгогдоһон Аден протекторат тус федерацида хүсөөр оруулагдаа һэн. Тэрээниие зандань үлөөхэ гэжэ оролдон, Дуглас-Хьюмэй правительство энэ протекторадтахи национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй дүлые һүнөөхын тула юушье хэхээр аашална.

Тиин, англиийска правительство Аденай арад зонһоо гадна, мүн Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацитайшье зүришэлдөөндэ оронхой. Ушар юуб гэхэдэ, ООН-ой Генеральна Ассамблейн 18-дахи сессиин тусхай шиидхэбэри гаргахадаа, энэ протекторадтахи Англиин сэрэгэй баазые усадхаха, тэндэ Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин адагламжа хиналта доро бүгэдэниитын сүлөөтэ һунгалта хэхые дурадхаһан байгаа. 24 оронһоо бүридэһэн, ООН-ой тусхай комитет март, апрелиин үеэр Адендэхи байдалые дахинаа зүбшэн хэлсэһэн юм. Индиин, Ирагай, Камбоджын, Малиин, Сириин, Танганьикын, Тунисай, Югославиин дурадхалаар тус комитет тогтоол гаргахадаа, ООН-ой 18 сессиин шиидхэбэриие Англиин таһалдуулжа байһан тушаа зааһан юм.

Гэбэшье Дуглас-Хьюмэй правительство Аденһаа зуугаад километр хойгуур байдаг Радфан провинциин буһалгаалан бодоһон үгсаатанда эсэргүү колониальна дайн эхилжэ, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида зүриһэн байна. Энэ дайнай ябуулгадань Англиин шэлдэг парашютна частьнууд, далайн пехото, артиллери, хуягта машинанууд, вертолёдууд, реактивна авиаци хабаадажа байнхай. Тэрэшэлэн шухала ушарай болоо һаань, Англи Баруун Германиһаа өөрынгөө сэрэгүүдые Аден худар абаашаха һанаатай гэжэ империалис хэблэл мэдээсэнэ.

Урда Аравидахи агаарай-сэрэгэй хүсые хэрэглэхэ гэһэн захиралта минии заабаряар үгтэһэн юм гэжэ Дуглас-Хьюм олоной нюур дээрэ мэдэрһэн байгаа. Тиихэтэеэ хамта: «хада газарай айхабтар бэрхэтэй оршон байдалда агаарһаа шухала хамгаалга хангангүйгөөр, хуурай газарайнгаа сэрэгүүдые байлдаанда оруулхагүйл байхаб» гэжэ убайгүйгөөр мэдүүлээ һэн.

Урда Аравида Англиин бэелүүлжэ байгаа сэрэгэй ябуулгануудые «үгы хэлгын дайн» гэжэ урда-арабска лигиин тусхай орган—«Ар-Рай аль-Аам» газетэ дэмы бэшээгүй байха.

Адендэхи сэрэгэй баазые үлөөхэ гэжэ Англи юун дээрэһээ иимэ ехээр оролдоноб?

Англиийска колонизаторнуудые Суэцһээ намнаһанай, Багдадска хэлсээнэй буруу һурэһэнэй һүүлээр, Хаббанидахи (Ирак) сэрэгэйнгээ баазые алдаһанһаань уламжалан, Аден хадаа энэ районе Великобританиин гансахан түшэглэхэ газарынь болонхой. Кенидэхи Кавова гэдэг англиийска сэрэгэй баазын усадхагдаһанһаа хойшо энэ протекторадай үүргэ илангаяа ехэ болоо. Британска банкнууд Адендэ өөрынгөө филиалнуудые тогтооһон, тиигээд нефтиин компанинуудай айхабтар ехэ ашаг олзо тэдэ филиалнуудай абдар соо ороһон байха юм. Урда Аравидахи нефтьһээ англиийска монополинуудай оруулдаг ашаг олзонь, тон багаар абажа бодобол, жэл соо 1,2 миллиард фунт стерлинг болоно.

Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущев Арабуудай Нэгэдэмэл Республикын профсоюзна ажал ябуулагшадтай уулзахадаа, Адендэ хэгдэжэ байгаа британска хорото хархис ябуулгые тон эли тодоор иигэжэ тайлбарилаа һэн: **«Аден өөрөө англичанинуудые һонирхуулна аал? Юрын Аденээр тэдэ юу хэхэ юм! Аравиин хахад аралдахи нефтеэр баян бүхы нютагуудые хинан байсааха бааза байһан хадаал, Аден тэдэниие һонирхуулна ха юм».**

Иимэ болохолоороо, Адендахи бааза — Аравиин хахад аралдахи Англиин нефтяной компанинуудай сэрэгэй хуяг, Англиин хабаададаг СЕНТО гэжэ ээрхэг түримхэй бүлэгэй тулга болоно бшуу. Урда Аравида мүнөө боложо байһан муухай дайнһаа нефтиин үнэр анхилна. Энэл дайн—Араб Зүүн зүгтэхи Британска колониализмын гэрээдлэлгэ мүн.

Англиийска сэрэгүүд буһалгаалан бодоһон үгсаатанда зада сохюулна. Урда Аравидахи дайнай ябуулга улам үргэдэн, унжагай ужаг шэнжэтэй боложо байнхай. Энэ дайн Англиин олониитын, политическэ ажал ябуулагшадай дунда һанаагаа зобохо ябадал үүдхэнэ. «Обсервер» гэжэ нүлөө ехэтэй лондонско газетын шэнжэлэгшэ Роберт Стивенс энэ дайгаа зогсоожо, британска сэрэгүүдые Аденһаа гаргахыень өөрынгөө статья соо Англиийска правительствые уряалһан байна. Һаяшаг Шотландида, һунгалтын урда тээхи суглаанда хабаадагшад, Англиин оборонын министр Торникрофтые забүүрхэлэй үгэнүүдээр угтаһан байгаа гэбэл: «Алууршан!», «Эшэхэ гайхахаяа яанат!», «Эхэнэрнүүд, үхибүүд дээрэ бомбо хаяжа байналта!» гэхэ мэтээр хашхаралдаа.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида ороһон Афро-Азиин бүлэг оронууд Адендахи англиийска «хэһээлгэ мүрдэлгын ябуулгые» дары зогсоохо эрилтэ табяа. Эдэ оронууд ООН-ой генеральна секретарь У Тантай уулзажа, Аравиин урда зүгтэхи сэрэгэй ябуулга болюулха эрид шууд хэмжээ абахыень тэрээниие гуйха гэжэ Кувейтын, ОАР-ай, Индонезиин, Ганын, Гвинейн, Кениин ба Турциин түлөөлэгшэдтэ даалгаһан байгаа.

Аравидахи булимтаралгын дайн — Урда Вьетнамда американска империалистнуудай хэжэ байһан иимэ муухай дайнай эрэмдэг эхирэй үрөөһэн болоно. Энэ хоёр дайн хоридохи зуун жэлэй, колониальна дарлалтые сүм үгы хэжэ байһан зуун жэлэй национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ зүриһэн ябадал болоно.

Н. ПАСТУХОВ.

Шатар

Борис СПАССКИЙ түрүүлһээр

АМСТЕРДАМ, (ТАСС). Шатараар зононууд хоорондын турнирай арбан гурбадахи нааданда совет шатаршад Михаил Таль болон Борис Спасский түрүү һуурида гараба.

М. Таль И. Билегтэй (Венгри) наадахадаа фигурияа үгэжэ, 23-дахи ябадалдаа илажа шадаа. Б. Спасский Америкын гроссмейстер П. Бенкотэй шангаар тулалдажа, мүн лэ шүүбэ.

В. Смыслов 33-дахи ябадалдаа Ф. Пересые (Куба), СССР-эй чемпион Л. Штейн 27-дохи ябадалдаа Австралиин мастер Б. Бергерые шүүгээ.

Нааданда түрүүлжэ ябаһан Б. Ларсен (Дани) Б. Ивковтэй наадахадаа түрүүшынхеэ шүүгдөө. Д. Бронштейнэй Л. Лендьелтэй уулзалга тэнсэлгээр дүүрээ.

Нааданай арбан дүрбэдэхи турай һүүлдэ совет шатаршан Б. Спасский гансаараа түрүүлжэ ябана. Австралиин мастер Б. Бергертэй шангаар тулалдахадаа, бодоёо үгэжэ, ехэ орёо байдалтай болоһоной һүүлдэ нүгөөдэеэ шүүбэ. Иигэжэ Б. Спасский хойно хойноһоонь 7 дахин шүүгээ. Иимэ ушар шатараар уласхоорондын нааданда урдань үзэгдөөгүй шахуу юм.

И. Билек (Венгри)—Л. Штейн, П. Бенко—(США) В. Смыслов гэгшэдэй уулзалга тэнсэлгээр дүүрээ.

Б. Ларсен Г. Россеттые (Аргентина), Л. Эванс (США) Г. Тринговые (Болгари) шүүбэ. С. Решевский (США) Д. Бронштейнтэй, Л. Портиш (Венгри) С. Глигоричтэй (Югослави), З. Вранешич (Канада) К. Даргатай (ФРГ) тэнсэ...

Шатараар нааданай арбан т... дахи турта Борис Спасский хо... хойноһоонь наймадахи илалта ...лаба. Тэрэ И. Билегиие (Венгри) шүүбэ.

М. Таль С. Решевскитэй ш...гаар тулалдажа, 34-дэхи ябада... тэнсээ. В. Смыслов — Б. Бе... (Австрали), Л. Штейн—Л. Лен... (Венгри) гэгшэдэй хойшолуул...һан партинуудта совет гросс...тернууд булюу хүсэтэй байна.

Б. Ларсен (Дани) тон һай... наадажа Л. Портишые (Венгри) шүүбэ. Г. Трингов (Болгари) З. В...несшичые (Канада), Х. Порат (Израиль) С. Глигоричые, А. Фог...ман (Аргентина) Ф. Пересые (Куба) илаа.

Июниин 9-дэ шатараар зоно... хоорондын турнирта хойшолуу...даһан партинууд наадагдаа. Эванс (США) Д. Бронштей... шүүгдэһэнээ мэдэрбэ. Е. Россе... Л. Портиш хоёр тэнсэбэ.

15 нааданай һүүлдэ түрүү... арбан шатаршад иимэ очкотой болонхой: Б. Спасский 12 очко, Б. Ларсен (Дани)—11,5, Д. Бро...тейн, В. Смыслов, М. Таль—Б. Ивков—10,5, С. Решевский, ...Штейн—10, К. Дарга—9,5, Л. Ле...дьел—9 очкотой.

Редактор
Ц. О. ОЧИРОВ.

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-Удэ, улица Ленина, 35. Телефоны: редактора—23-67, зам. редактора—38-42, зам. редактора—35-84, секретариата—27-37, отделов: сельскохозяйственного производства и партийной жизни—47-59, 35-14, промышленного производства и партийной жизни—48-89, 33-61 корректорская—35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологического—24-74, советского строительства и быта—34-93, рабселькоров и писем—25—41, 38-30, информации—32-74 и переводов—34-05.

гор. Улан-Удэ, типография управления по печати при Совете Министров Бурятской АССР.

Н00138. Зак. № 501.